

**TRABAJO DE FINAL DE GRADO EN TRADUCCIÓN E
INTERPRETACIÓN**

TREBALL DE FI DE GRAU EN TRADUCCIÓ I INTERPRETACIÓ

Departament de Traducció i Comunicació

TÍTULO / TÍTOL

**La influència del nivell de llengua del destinatari en traducció
veterinària: traducció i anàlisi crítica de quatre fragments sobre la
diabetis *mellitus* en gossos i la síndrome reproductiva i respiratòria
porcina (PRRS)**

Autor/a: Gema Amparo Muñoz López

Tutor/a: Dra. Ana María Muñoz-Miquel i Dr. Robert Martínez-Carrasco

Fecha de lectura/ Data de lectura: juny del 2021

Per a la realització d'aquest treball acadèmic s'ha fet servir l'estil bibliogràfic APA (setena edició).

Resumen/ Resum:

En aquest Treball de Final de Grau es pretén reflexionar sobre les característiques de la traducció veterinària des d'un punt de vista textual, temàtic, terminològic, discursiu i estilístic, i sobre el paper que tenen els tres receptors habituals dels textos veterinaris —veterinaris, ramaders i propietaris d'animals de companyia— en les estratègies i decisions de traducció.

D'altra banda, es fa una proposta de traducció de quatre fragments textuais sobre la diabetis *mellitus* en gossos i sobre la síndrome reproductiva i respiratòria porcina (PRRS) en el sector porcí. Cada fragment presenta la particularitat de pertànyer a un gènere textual distint i d'estar dirigit a un lector diferent: dos d'aquests fragments s'han extret del manual MSD Veterinary Manual i es dirigeixen a veterinaris; el tercer forma part d'una guia del Grupo Asís destinada a ramaders, i l'últim correspon a un fullet que es dirigeix a propietaris d'animals de companyia.

Es pretén doncs dur a terme un comentari crític i reflexiu sobre les principals dificultats a què s'ha fet front amb aquesta traducció, i sobre els problemes i les solucions emprades en funció del destinatari i del seu nivell de familiarització amb la veterinària.

Palabras clave/ Paraules clau:

traducció veterinària, nivell de llengua, destinataris, PRRS, diabetis *mellitus*.

Índex de continguts

1. Introducció	6
1.1. Justificació i rellevància de la temàtica i dels gèneres textuais	6
1.2. Objectius	7
1.3. Estructura del treball	7
2. Marc teòric	9
2.1. Què és la traducció veterinària?	9
2.2. Diferències entre la traducció veterinària i la traducció de medicina convencional	11
2.3. Veterinaris, ramaders i propietaris: tres nivells de llengua	13
2.4. Caracterització dels textos de treball	16
3. Traducció	20
3.1. Fragment sobre diabetis <i>mellitus</i> destinat a veterinaris	20
3.2. Fragment sobre PRRS destinat a veterinaris	22
3.3. Fragment sobre PRRS destinat a ramaders	23
3.4. Fragment sobre diabetis <i>mellitus</i> destinat a propietaris	25
4. Comentari sobre la traducció	28
4.1. Metodologia emprada	28
4.2. Descripció dels problemes trobats	29
4.2.1. Qüestions gramaticals del text original	29
4.2.2. Problemes de comprensió del TO	30
4.2.3. Problemes terminològics	32
4.3. Altres aclariments	37
4.4. Valoració dels recursos emprats	39
5. Glossari	41
6. Conclusions	56
7. Referències	58

8. Annexos.....	60
8.1. Annex 1	60
8.2. Annex 2	63
8.3. Annex 3	63
8.4. Annex 4.....	65

Índex de taules

Taula 1: Traducció de medicina convencional i traducció veterinària	13
Taula 2: Termes per a referir-se a una mateixa malaltia (veterinaris i propietaris)	15
Taula 3: Termes per a referir-se a una mateixa malaltia (veterinaris i ramaders)	15
Taula 4: Altres casos (problemes terminològics).....	37
Taula 5: Glossari de la traducció	55

1. Introducció

Aquest Treball de Final de Grau —d'ara endavant TFG— presenta una proposta de traducció de quatre fragments que s'inclouen dins l'àmbit de la traducció veterinària. Els fragments pertanyen a distints gèneres textuais i cadascun té la particularitat d'estar dirigit a un receptor diferent: propietaris d'animals de companyia, ramaders o veterinaris, és a dir, els tres tipus de receptors més habituals dels textos veterinaris. Així doncs, aquest treball troba la seua base teòrica en l'estudi de la traducció veterinària, les seues particularitats, els reptes i les dificultats que representa, i com canvien els problemes i les solucions emprades en funció del destinatari i del seu nivell de familiarització amb la veterinària.

1.1. Justificació i rellevància de la temàtica i dels gèneres textuais

La veterinària ha estat un camp que sempre m'ha cridat l'atenció perquè, encara que resulte sorprenent, té un paper clau en la vida de l'ésser humà. Segons la descripció que es dona del grau en Veterinària en la pàgina web de la Universitat Complutense de Madrid (UCM), considerada una de les millors universitats espanyoles on cursar aquests estudis (QS World University Rankings, 2021), un dels seus objectius principals és formar professionals amb capacitat per a detectar i prevenir malalties en els animals, amb especial interès en aquelles transmissibles a l'ésser humà, les zoonosis (2021). Tal vegada pot resultar estrany que s'incloga l'ésser humà en aquesta descripció, però sense dubte un dels propòsits que té la veterinària amb la protecció de la salut dels animals és també la protecció de la salut de les persones (Fernández Cubas, 2020, p. 1). En definitiva, es podria definir el veterinari com a un «guardià sanitari» que vetlla per la salut dels animals, però també per la de la resta de persones amb qui aquests estan en contacte, siguen propietaris, ramaders o consumidors (Fernández Cubas, 2020, p. 1).

A causa d'aquest interès, fa uns mesos vaig decidir fer un curs en línia sobre traducció veterinària i em vaig adonar que es tracta d'un camp fascinant que planteja una infinitat de reptes, sobretot si s'està acostumat a traduir textos sobre medicina convencional, si no s'està familiaritzat amb la terminologia veterinària i els gèneres textuais, o si no es posseeixen coneixements suficients sobre el camp en si.

Així que el meu interès per la veterinària, tot allò que vaig descobrir en el curs, juntament amb el fet que siga un camp que durant els estudis de grau no es té, habitualment, l'oportunitat de treballar han estat factors determinants a l'hora de posar el focus del TFG en aquesta especialitat.

La traducció veterinària, com la resta de traduccions especialitzades, pot presentar diversos nivells de complexitat i especialització en funció del lector potencial del text. Aquest treball, per tant, explorarà aquesta gradació amb una proposta de traducció de quatre fragments, dos sobre la diabetis *mellitus* en gossos i els altres dos sobre la síndrome reproductiva i respiratòria porcina (PRRS) en el sector porcí. Pel que fa al gènere textual, dos d'aquests fragments pertanyen a un manual per a especialistes, el tercer forma part d'una guia per a ramaders i l'últim s'ha extret d'un fullet per a propietaris.

1.2. Objectius

Els objectius d'aquest TFG són múltiples. Primerament, es reflexionarà sobre les característiques de la traducció veterinària atenent a qüestions textuais, temàtiques, terminològiques, discursives i estilístiques, així com sobre el paper que té el receptor del text en les estratègies i decisions de traducció. Alhora, s'examinaran els mecanismes que permeten la divulgació de coneixement expert a lectors amb graus de coneixement diferents.

Una vegada emmarcat el context teòric en què s'insereix el treball, es farà una proposta de traducció i es consideraran, de manera crítica i reflexiva, les dificultats trobades en el text, les estratègies de traducció aplicades i la utilitat de les fonts de consulta escollides. Finalment, amb l'elecció de la temàtica també es té com a objectiu donar tanta visibilitat com siga possible a aquesta especialitat que tanta repercussió té en la vida dels animals i dels humans.

1.3. Estructura del treball

El treball està estructurat de la següent manera. En primer lloc, s'hi presenta el marc teòric. Aquest comença explicant en què consisteix la traducció veterinària i quines són les diferències en comparació amb la traducció mèdica convencional. Seguidament, i

partint d'aquesta contextualització temàtica, el treball adopta un punt de vista teoricopràctic i se centra tant en els tres nivells de llengua que s'estableixen a conseqüència dels tres lectors potencials dels textos veterinaris com en la caracterització dels textos de treball.

En segon lloc, es proposa una traducció per als fragments escollits sobre diabetis *mellitus* i sobre la PRRS, la qual està complementada amb un comentari crític on s'expliquen, principalment, la metodologia emprada, els problemes que s'han trobat i les solucions adoptades, i també es valoraran els recursos utilitzats. El TFG finalitza amb els apartats de conclusions, referències i annexos.

2. Marc teòric

2.1. Què és la traducció veterinària?

Tal com hem avançat en la introducció, la rellevància de la veterinària en la salut i el benestar general de la societat és més que evident. La veterinària té un paper clau en la tríada que conformen la salut humana, la salut animal i la salut dels ecosistemes —el que es coneix com a *One Health*, «Una sola salut», terme que es va introduir al començament de l'any 2000 per l'Organització Mundial de la Salut (OMS), l'Organització Mundial de Sanitat Animal (OIE) i l'Organització per a l'Alimentació i l'Agricultura (FAO) de les Nacions Unides amb l'objectiu de millorar la comunicació i la col·laboració entre el sector veterinari i mèdic per a així detectar, prevenir i controlar el més ràpid possible les zoonosis (Vallat, 2009, pp. 1-2)—. Resulta innegable el fet que la salut animal i la salut pública són interdependents. De fet, un 60 % de les malalties infeccioses en humans i un 75 % de les malalties humanes emergents tenen el seu origen en els animals (Vallat, 2009, p. 1).

Tot i això, malgrat la seua rellevància en el medi ambient, la protecció dels animals, la salut de l'ésser humà i la seguretat alimentària (Romero Ibáñez, 2014, p. 1), resulta sorprenent la poca visibilitat i el poc recorregut que té aquesta especialitat en el món de la traducció. La traducció veterinària es considera un camp relativament desconegut dins l'àmbit de la traducció científica i mèdica. No són molts els professionals que es formen en aquesta especialitat, s'hi dediquen o busquen clients específics (Romero Ibáñez, 2013, p. 1).

Es deu açò al fet que siga un camp on la necessitat de traducció és inexistent? O amb poca varietat textual i temàtica? Posseeix la traducció veterinària uns receptors específics o una terminologia pròpia? Potser no crida l'atenció perquè no és realment tan especialitzada i passa, per tant, desapercebuda?

Són diversos els contextos en els quals pot sorgir la necessitat de traducció en el camp veterinari. El veterinari pot exercir la seua activitat tant en l'àmbit públic com en el privat. Pot treballar, per exemple, a la Unió Europea tractant una nova reglamentació relacionada amb el benestar animal, o ser autònom i treballar a una clínica i que una

empresa farmacèutica estrangera vulga fer-li arribar campanyes publicitàries sobre un nou producte (Fernández Cubas, 2020, p. 20).

D'altra banda, la traducció veterinària inclou una gran varietat textual: des de fullets informatius sobre malalties concretes fins a manuals per a una bona gestió sanitària de les explotacions ramaderes o articles científics amb les últimes investigacions publicades. A més a més, és un camp molt dens i variat degut principalment a la gran quantitat d'espècies animals que hi ha (Ercole i McLeish-Krieger, 2007, p. 44), de manera que entre els coneixements que el traductor ha de tenir per a fer front a textos veterinaris està el domini d'una gran varietat de tipus de textos i temes especialitzats i específics.

Els receptors potencials dels textos veterinaris són els propietaris d'animals de companyia, els ramaders i els veterinaris. El nivell de llengua de cadascun, en aquest cas, té un paper fonamental, ja que el traductor haurà d'adoptar el to apropiat segons si es tracta d'un receptor no especialitzat (propietari), semiespecialitzat (ramader) i especialitzat (veterinari). Aquesta tasca pot suposar tot un repte sobretot pel que fa als ramaders, ja que no es tracta de professionals de la veterinària, però tampoc d'un col·lectiu que desconeix totalment la terminologia especialitzada. Fins i tot, de vegades, es poden sentir ofesos si es redueix massa el grau d'especialització (Romero Ibáñez, 2013, p. 60).

A més a més, la veterinària és una disciplina que posseeix una terminologia pròpia i especialitzada amb unes característiques idiosincràtiques molt particulars. D'una banda, trobem terminologia relacionada amb els entorns on els veterinaris exerceixen la seua labor i on es relacionen amb propietaris i ramaders, com ara «auxiliar tècnic veterinari», equivalent de *nurse* (Romero Ibáñez, 2013, pp. 61-62). D'altra banda, la veterinària es compon d'una gran quantitat de termes que es poden agrupar en categories, com ara el nom que rep un grup d'animals segons el cicle de producció on es troba —«porques reproductores» per *breeding sows*— o les malalties —«síndrome reproductiva i respiratòria porcina» per *PRRS* (Romero Ibáñez, 2013, pp. 63-64).

Per últim, en traduir, cal tenir també en compte qüestions socioculturals, ja que els centres veterinaris i els codis de conducta que els regulen són diferents a cada país (Ercole i McLeish-Krieger, 2007, pp. 45-46). Per exemple, a diferència de la situació al Regne Unit o als Estats Units, a Espanya la majoria de centres veterinaris són

generalistes, és a dir, no existeixen les anomenades *referral practices*, centres que s'especialitzen en un camp concret. És important tenir eixa visió de conjunt per a evitar traduccions confuses i poc genuïnes que no tinguen en compte les particularitats socioculturals de cada país (Romero Ibáñez, 2013, p. 62).

Aquests tres factors es troben, encara que no directament relacionats amb el tema principal d'un text, en tots els textos veterinaris. Dominar aquests coneixements i terminologia dotarà la traducció de qualitat i mostrarà un gran domini del sector.

En resum, la traducció veterinària és una especialitat on la necessitat de traducció és evident, posseeix una gran varietat textual i temàtica, a més d'uns receptors concrets i una terminologia especialitzada i específica.

2.2. Diferències entre la traducció veterinària i la traducció de medicina convencional

Mentre que el concepte de traducció mèdica està àmpliament estès i acceptat, són molts els qui desconeixen la traducció veterinària (Ercole i McLeish-Krieger, 2007, p. 44). Tot i que la medicina i la veterinària són disciplines similars que es troben en constant evolució, la medicina compta amb un nínxol estable dintre la traducció i, en aquest sentit, la veterinària no ha eixit tan ben parada (Carbajosa Gómez, 2019, p. 7).

Com ja s'ha comentat en l'anterior apartat, la veterinària és un camp molt ampli i específic, tant pel que fa als contextos com als gèneres textuais i a les temàtiques. Compta amb uns entorns i una terminologia característics. A més a més, els interlocutors estan molt ben definits i són exclusius de l'especialitat. En medicina humana, la figura del metge és equivalent a la del veterinari i la del pacient a la de l'animal. Però i el propietari i el ramader? Aquestes figures no existeixen com a tal en medicina humana. I com aquesta, moltíssimes més diferències que evidencien que no sempre és suficient amb l'extrapolació dels coneixements i la terminologia sobre medicina convencional per a traduir un text veterinari. La Taula 1 mostra algunes d'aquestes diferències:

<i>Diferències principals entre la traducció de medicina convencional i la traducció veterinària</i>	
<i>Diferència</i>	<i>Explicació</i>
Nombre d'espècies	Mentre que en medicina humana es tracta una única espècie, la humana, en veterinària hi ha una gran quantitat d'espècies implicades: cavalls, cabres, porcs, gats, peixos...
Termes anatòmics i fisiològics	<p>Encara que aquests termes coincideixen moltes vegades, cal tenir en compte algunes diferències, com ara que els remugants tenen tres estómacs, que els cavalls no posseeixen vesícula biliar o que l'espècie canina presenta sacs anals, entre altres.</p> <p>Una cabra, per exemple, no està embarassada, sinó prenyada, i no dona a llum, sinó que pareix. Alhora, en veterinària no es parla d'autòpsia, sinó de necròpsia.</p>
Lloc, disposició i orientació dels ossos, músculs i vísceres	La majoria dels animals domèstics són quadrúpedes, per la qual cosa, quan es descriu la posició d'un òrgan o la relació entre aquests, es fan servir els termes direccionals (caudal, cranial, rostral...). Tampoc no es poden fer servir les expressions 'extremitats superiors' i 'extremitats inferiors', pròpies dels humans, sinó 'extremitats anteriors' i 'extremitats posteriors'.
Terminologia clínica, tractaments, sistemes de producció i intervencions quirúrgiques	En el cas de la veterinària, trobem termes que no s'utilitzen en medicina humana, com ara <i>crush cages</i> ('gàbies de contenció'), <i>Elizabethan collar</i> ('collar isabelí'), <i>mouth gag</i> ('obreboques'), <i>neutering</i> ('castració') o <i>all-in/all-out system</i> ('sistema tot dins-tot fora').
Malalties	Hi ha malalties que, encara que són comunes en animals i en humans, no s'anomenen de la mateixa manera. Per exemple, el terme 'càncer' no s'utilitza amb tanta freqüència en veterinària com en medicina humana, sinó que se sol fer

	servir ‘neoplàsia’ o ‘tumor’. També hi ha malalties en veterinària que no existeixen en medicina humana, bàsicament per les diferències anatòmiques, com ara la saculitis, ja que els humans no tenim sacs anals com els gossos.
Diferències en un mateix tipus de text que existeix tant en medicina humana com en veterinària	Per exemple, el resum de les característiques del producte (RCP). Tot i que les formes farmacèutiques i les vies d’administració són similars a les dels fàrmacs humans, la plantilla d’un medicament veterinari presenta algunes particularitats i algun apartat propi que no apareix en la versió humana, com ara els subapartats «Espècie» i «Temps d’espera».

Taula 1: Traducció de medicina convencional i traducció veterinària. [Basat en Fernández Cubas, 2020, pp. 31-32; Romero Ibáñez, 2013, p. 64; Romero Ibáñez, 2012, pp. 311-312 i Ercole i McLeish-Krieger, 2007, pp. 46-47].

En conclusió, encara que alguns conceptes, termes i procediments siguin similars als de la medicina humana, la veterinària és una especialitat única i que, si bé els coneixements previs sobre disciplines com la medicina o la farmàcia suposen un punt de partida excel·lent, no és suficient amb la seua extrapolació per a aconseguir una traducció veterinària de qualitat.

2.3. Veterinaris, ramaders i propietaris: tres nivells de llengua

Segons Montalt i Resurrecció (citats en Romero Ibáñez, 2013, p. 56), una de les primeres preguntes que ha de fer-se el traductor és per a qui escriu: qui són els lectors, quin és el grau de coneixement que aquestes persones podrien tenir sobre la matèria en qüestió i quines són les seues necessitats. Aquesta pregunta ens remet directament a l’estudi de la varietat lingüística, als diversos usos de la llengua en el plànol funcional, sociocultural, espacial i temporal, i a les implicacions que té aquesta varietat en la pràctica de la traducció. La varietat lingüística s’entén «no com a un fenomen aïllat, sinó com a una variable més entre un conjunt de variables significatives que cal tenir en compte en la relació del text (la traducció) amb el seu context de producció» (García Izquierdo, 2000, p. 175). Segons la proposta de Halliday (citada en García Izquierdo, 2000, p. 175), són dos els factors que conformen la varietat lingüística i que defineixen, en major o menor mesura, l’enfocament

que el traductor seguirà a l'hora de traduir per a una audiència específica: el registre (ús) i el dialecte (usuari).

Com ja s'ha avançat en l'apartat 2.1, entre els lectors principals dels textos veterinaris es troben veterinaris, ramaders i propietaris d'animals de companyia. Per a l'anàlisi dels tres nivells de llengua que s'estableixen a conseqüència d'aquests tres receptors potencials, ens centrarem en el registre.

Segons Halliday i Hasan (citats en García Izquierdo, 2000, pg. 176), el registre s'entén com «the linguistic features which are typically associated with a configuration of situation features (with particular values of the field, mode and tenor)». Així, segons la teoria hallidayana, les variables que conformen el registre són tres: el camp, el mode i el tenor. A grans trets, el camp determinarà l'especialització d'un text; el mode —canal—, el grau de planificació o espontaneïtat, i el tenor, que fa referència a la variable del registre que tracta les relacions entre els participants (García Izquierdo, 2000, p. 179), el nivell de formalitat. Quant al tenor, es distingeix entre tenor personal —la situació de cada participant respecte a l'acte de comunicació (García Izquierdo, 2000, p. 179)—, tenor funcional —propòsit comunicatiu— i tenor interpersonal —grau de formalitat, formes de tractament, impersonalitat i marques de subjectivitat/objectivitat—. En aquesta anàlisi, pararem atenció, principalment, a les variables del camp i del tenor.

Al llarg de la seua formació, els veterinaris aconsegueixen tenir un coneixement molt vast pel que fa a disciplines, com per exemple la cirurgia o la parasitologia; i espècies, com ara els animals de producció o els animals exòtics. A més a més, poden exercir la veterinària en diferents àmbits, com ara clíniques veterinàries o empreses que es dediquen a produir pinso, entre altres. És evident, doncs, que els textos dirigits a veterinaris inclouen terminologia molt variada i especialitzada, i venen determinats per les seues necessitats professionals. Així, podem trobar articles científics o casos clínics que els mantinguen informats sobre els últims avanços científics, guies sobre tractaments o diagnòstics, programari de gestió de centres veterinaris, etc. (Romero Ibáñez, 2013, p. 57).

D'altra banda, els veterinaris han de ser capaços d'adaptar-se al nivell de llengua dels propietaris d'animals de companyia (Fernández Cubas, 2020, p. 21). Per propietaris d'animals de companyia entenem totes aquelles persones que conviuen amb un animal, com gossos o gats. Aquests no són professionals de la veterinària, per la qual cosa cal parar

especial atenció al grau d'especialització, el tractament, el nivell de llengua i la terminologia que s'adopta perquè el missatge els resulte comprensible. Per exemple, en la següent taula es mostra com canvien els termes emprats per a referir-se a una mateixa malaltia segons si el destinatari és un veterinari o un propietari d'animals de companyia:

<i>Terme en anglés</i>	<i>Terme especialitzat</i>	<i>Terme menys especialitzat</i>
Atopic dermatitis	Dermatitis atòpica	Al·lèrgia ambiental
Parvovirus infection	Parvovirosi	Diarrea vírica
Helminthosis	Helmintosi	Cucs intestinals

Taula 2: Termes per a referir-se a una mateixa malaltia (veterinaris i propietaris). [Basat en Romero Ibáñez, 2013, p. 58].

Atés que el principal objectiu dels propietaris d'animals de companyia és mantenir la salut de les seues mascotes, ens podem trobar des de fullets sobre determinats tractaments i malalties fins a campanyes de conscienciació sobre la importància de la vacunació.

Finalment, tenim els ramaders. Els ramaders constitueixen un grup de receptors molt particular, ja que és difícil trobar un perfil similar en medicina humana (Romero Ibáñez, 2013, p. 60). No són professionals de la veterinària, però tampoc desconeixen completament els termes especialitzats: els ramaders són lectors formats, ja que es dediquen a cuidar els animals de producció i a observar i detectar qualsevol símptoma de malaltia que puguin presentar (Romero Ibáñez, 2013, p. 60). Al mateix temps, estan molt informats sobre les últimes novetats i els últims avanços de la seua professió (Fernández Cubas, 2020, p. 55). Al cap i a la fi, el seu benefici econòmic es basa en el fet que aquests animals mantinguen una salut òptima. Malgrat els seus coneixements, els ramaders no es poden considerar receptors especialitzats —com els veterinaris—, sinó semiespecialitzats. El següent exemple mostra els diferents termes que s'empren per a referir-se a una mateixa malaltia segons si els utilitzen veterinaris o ramaders:

<i>Terme en anglés</i>	<i>Terme especialitzat</i>	<i>Terme emprat pels ramaders</i>
Foot-and-mouth disease (FMD)	Glossopeda	Febre aftosa

Taula 3: Termes per a referir-se a una mateixa malaltia (veterinaris i ramaders). [Basat en Fernández Cubas, 2020, p. 33].

Adequar el registre a aquest col·lectiu constitueix un vertader repte, ja que si, per exemple, es redueix massa el grau d'especialització els pot resultar, fins i tot, ofensiu (Romero Ibáñez, 2013, p. 60).

Com que l'objectiu d'aquest sector és mantenir un equilibri entre els beneficis econòmics i la salut i el benestar animal, la majoria de textos —fullets, guies, manuals...— abordaran qüestions relacionades amb el rendiment de la seua explotació: gestió de la reproducció, gestió sanitària de l'explotació, gestió de l'alimentació i benestar animal. Cal tenir en compte que els textos dirigits als ramaders són més especialitzats del que semblen (Fernández Cubas, 2020, p. 55).

En definitiva, quan es prenen decisions traductològiques, és important saber a quin lector potencial va dirigit el text i, per tant, saber diferenciar entre els nivells de llengua que s'estableixen a conseqüència d'aquesta divisió.

2.4. Caracterització dels textos de treball

En aquest punt s'analitzaran els quatre textos de treball en funció del lector meta, el context i l'organització del document (Romero Ibáñez, 2014, p. 182); les característiques del discurs tècnic segons Bennett (2011); la terminologia, i el registre —camp, mode i tenor—.

Els dos primers fragments, que es troben en l'Annex 1 del treball, pertanyen al MSD Veterinary Manual, un manual en línia dirigit a veterinaris que conté informació general sobre totes les espècies animals; la prevenció, el diagnòstic i el tractament de malalties; nutrició; fitxes amb casos pràctics que poden servir d'exemple i de guia; calculadores clíniques o infografies, entre altres. El primer fragment se centra en la diabetis *mellitus* en gossos, els signes clínics, el diagnòstic i el tractament d'aquesta malaltia. D'altra banda, el segon fragment se centra en la PRRS, en el seu control i tractament. La manera en què s'organitzen els textos és clara, ordenada i lògica: primer presenten la malaltia, els signes clínics i el diagnòstic, i després aporten informació sobre tècniques i tractaments a seguir per a combatre-les.

Pel que respecta a les característiques del discurs tècnic, ambdós textos presenten transparència lingüística i raonament lògic, dos dels tres trets fonamentals del discurs científic (Bennett, 2011, pp. 190-191). Quant a la gramàtica, el tercer tret, els textos científics i tècnics es caracteritzen per l'ús de substantius, passives, actives impersonals, anticipació de

l'it i estructures existencials, com ara *there is* o *x happens/occurs* (Bennett, 2011, p. 193-195). En aquest cas, hi predominen els noms (*cataracts, herd closure technique, PRRS, virus-naive breeding stock...*); les oracions passives (*in dogs, females are affected twice as often as males, and incidence appears to be increased in certain small breeds* o *elimination of PRRS virus has been demonstrated to be possible on an individual farm basis through the use of the herd closure technique*); les actives impersonals (*clinical signs reflect*), i les estructures existencials (*there are no effective treatments* o *prevention of infection appears to be the primary means of control*). Totes aquestes característiques contribueixen a l'objectivitat dels dos fragments.

Així, en ambdós textos, la relació de formalitat que s'estableix entre els interlocutors és alta, i el nivell de llengua és elevat: contenen una gran varietat de termes científics i, conseqüentment, la terminologia que hi predomina és especialitzada i específica d'ambdues espècies i malalties. En primer lloc, el fragment sobre diabetis *mellitus* inclou terminologia relacionada amb races de gossos (*Miniature Poodles, Dachshunds, Schnauzers...*); signes clínics (*polyuria, polydipsia, hepatomegaly, lethargy*); unitats de mesura de la glucosa (*mg/dl*), o el diagnòstic de la malaltia en si (*hyperglycemia, glycosuria, fructosamine*). El fragment sobre la PRRS conté terminologia relacionada amb els signes clínics de la malaltia (*reproductive failure and postweaning respiratory disease, fever*); fàrmacs que es poden subministrar als animals (*autogenous bacterins*); agents que agreugen la malaltia (*bacterial pathogens*), o el tractament per a combatre-la (*isolation and acclimatization, herd closure technique, PCR analysis*).

La funció comunicativa predominant és la referencial, ja que el propòsit principal dels textos és transmetre informació i coneixements sobre les malalties. Aquesta funció es pot veure reflectida en oracions com *diabetes mellitus is a common endocrine disease in dogs and cats* o *the onset of diabetes is often insidious, and the clinical course chronic*, quant al primer fragment, i *porcine reproductive and respiratory syndrome is a viral disease first reported in 1987* o *the use of antibiotics or autogenous bacterins to reduce the effects of opportunistic bacterial pathogens has also been reported*, quant al segon.

El tercer fragment, disponible en l'Annex 2, pertany a una guia del Grupo Asís sobre la PRRS. El fragment està estructurat de manera clara, lògica i ordenada: primer s'explica què és aquesta malaltia i després, com es pot aconseguir controlar-la i eliminar-la d'una

explotació porcina. Els receptors principals d'aquest text són els ramaders, els receptors semiespecialitzats.

Quant a les característiques del discurs, presenta un alt grau tant de transparència lingüística com de raonament lògic. Pel que fa a la gramàtica, hi predominen els substantius (*biosecurity protocols, herd closure, disease spread, immunity*); les passives (*in this case, the herd is closed to replacement animals* o *unfortunately, we do not have a perfect answer as to how long a herd should be closed*); les actives impersonals (*a farm continues to produce*), i l'anticipació de l'it (*it is important to differentiate between a "closed herd" from a genetic standpoint and a "closed herd" from a PRRS disease standpoint*), característiques que aporten objectivitat al fragment.

La relació de formalitat que s'estableix entre els interlocutors és alta i el nivell de llengua també és elevat, tot i que s'haurà d'adaptar la terminologia a les característiques i necessitats del sector. Hi predomina la terminologia relacionada amb l'inici de la malaltia (*outbreak*), i amb el seu control i eliminació (*herd closure genetics, herd closure PRRS, replacement animals, stabilize...*). Hi ha també una comparació: *this is similar to stop adding wood to a fire, which will ultimately result in the fire putting itself out as no new material (susceptible animals) is available for burning*.

La funció comunicativa principal és la referencial (*porcine reproductive and respiratory syndrome (PRRS) is, without any doubt, one of the diseases with greatest economic significance around the world. It has led to noticeable changes in pig production worldwide, especially regarding biosecurity protocols*) i també l'apel·lativa (*the ultimate goal is to eliminate all susceptible animals from the population long enough for the virus to have nowhere to go*). No hi ha marques de subjectivitat. Tot i que es fa servir el pronom *we* en la segona part del fragment (*when we talk about herd closure* o *unfortunately, we do not have a perfect answer as to how long a herd should be closed*), es considera aquest *we* com una marca de formalitat, concretament es tracta d'un plural majestàtic. A més a més, l'autoria del text pertany a una única persona.

Finalment, l'últim fragment, que s'inclou en l'Annex 3, pertany a un fullet per a propietaris en què es dona informació sobre la diabetis *mellitus* en gossos. En concret, es tracta d'una guia dividida en quatre apartats, els quals es presenten de manera ordenada i

lògica: primer s'explica què és la diabetis *mellitus* i l'eficàcia del medicament Vetsulin® per a tractar aquesta malaltia, i després es donen algunes recomanacions per al propietari.

Pel que fa a les característiques del discurs tècnic, aquest fragment presenta, com els anteriors, transparència lingüística i raonament lògic. Quant a la gramàtica, hi predominen els substantius (*hypoglycemia, hyperglycemia, overdose* o *contraindications*), tot i que no són tan comuns com en la resta de fragments; els adjectius, que pretenen cridar l'atenció, remarcar el missatge i ser explicatius (*Vetsulin® can help your dog lead a healthy, normal life*); les passives (*The safety and effectiveness of Vetsulin® [...] has not been evaluated* o *Carbohydrates in your dog's food are converted into various sugars*), i s'anticipa l'it (*It can be a shock to learn that your dog has diabetes* o *It can help control or eliminate many of the signs associated with the disease*).

La terminologia, en aquest cas, és específica, però no tan especialitzada com en els darrers fragments, és a dir, el nivell de llengua no és tan elevat. Predominen els termes relacionats amb els signes clínics de la malaltia (*hypoglycemia, hyperglycemia, excessive thirst, weight loss...*); el tractament de la malaltia (*insulin therapy, diet, exercise...*); els estadis en la vida dels gossos (*puppies, breeding, pregnant and lactating dogs*); substàncies (*glucose, insulin...*), i recomanacions per al propietari (*change times, amounts, and brand of food, monitor your dog's exercise...*).

S'ha d'aconseguir que el text siga comprensible i accessible per al propietari. En la major part del fragment, s'apel·la al receptor directament amb l'objectiu de captar la seua atenció (*Vetsulin® can help your diabetic dog lead a healthy, normal life* o *look ahead with optimism*), i de mostrar que el suporten i que l'entenen (*It can be a shock to learn that your dog has diabetes*), ja que tenen la solució per a la malaltia que pateix la seua mascota (*Vetsulin® —just what your diabetic dog needs*), oració que, a la vegada, és un exemple de marca de subjectivitat. Així doncs, la relació de formalitat entre els interlocutors no és baixa, però tampoc és tan elevada com en la resta de casos. Fins i tot, es fan servir signes d'exclamació i contraccions. Les funcions que hi predominen, per tant, són l'expressiva, l'apel·lativa i la referencial.

3. Traducció

3.1. Fragment sobre diabetis *mellitus* destinat a veterinaris

La diabetis *mellitus* és una malaltia endocrina **frequent** en gossos i gats: aproximadament un de cada 300 la pateix. Entre els signes clínics s'observa hiperglucèmia, que deriva en glucosúria. Es diagnostica la malaltia quan la hiperglucèmia i la glucosúria són constants. [...] Per a tractar de controlar l'obesitat i la resistència a la insulina, l'animal haurà de sotmetre's a un tractament que consisteix en injectar-li insulina dues vegades al dia i canviar els hàbits alimentaris —l'animal haurà de seguir una dieta rica en carbohidrats complexos i fibra, i una dieta hipolipídica—. En gats, la taxa de remissió de la diabetis és possible que arribi a ser del 90 %, mentre que en gossos, tot i no tenir cap malaltia predisposant, és generalment de per vida.

La diabetis és un trastorn crònic del metabolisme dels carbohidrats que es deu a la **manca** absoluta o relativa d'**insulina**. La majoria de casos de diabetis espontània es donen en **gossos de mitjana edat** [...]. La diabetis en gossos és dues vegades més freqüent en femelles que en mascles. Tot i que **qualsevol raça** de gossos pot patir aquesta malaltia, la diabetis sembla tenir una incidència més alta en determinades races de mida xicoteta, com ara caniche miniatura, dachshund, schnauzer, cairn terrier i beagle. [...]

Manifestacions clíniques

L'inici de la diabetis és, amb freqüència, gradual, i l'evolució clínica, crònica. Les alteracions en el metabolisme de l'aigua es produeixen principalment a causa d'una diüresi osmòtica. El llindar renal de la glucosa és ~180 mg/dl (9,99 mol/l) [...].

Entre els signes clínics més habituals es troben:

- poliúria
- polidípsia
- polifàgia
- pèrdua de pes
- cataractes (en gossos)
- debilitat

A alguns gossos [...] els disminueix l'apetit. Es poden donar altres signes clínics, com ara hepatomegàlia, letargia, formació de cataractes [...] i neuropatia diabètica [...]. En general, els signes clínics progressen lentament de setmanes a mesos.

Els animals diabètics tenen una **resistència inferior a les infeccions bacterianes i fúngiques**, i moltes vegades contrauen infeccions cròniques o recurrents com ara cistitis, prostatitis, broncopneumònia i dermatitis. [...]

Diagnòstic

- Hiperglucèmia constant
- Glucosúria
- Nivell elevat de fructosamina en sèrum

Es diagnostica diabetis quan la hiperglucèmia en dejú i la glucosúria són constants. [...]

Tractament

Un tractament eficaç dependrà de:

- Una **comunicació excel·lent amb el client**: fins a un 25 % dels animals amb diabetis se'ls sacrifica el primer dia en què es diagnostica la malaltia per causes que, amb freqüència, milloren si es té informació sobre la diabetis i s'estableixen els objectius del tractament. [...]
- Un **control alimentari** adequat.
- Un **seguiment** constant del nivell de glucosa en sang, cosa que acostuma a realitzar-se de manera més eficaç a casa.

Que el tractament funcione a llarg termini dependrà de la comprensió i de la col·laboració del propietari. El tractament implica la combinació de diferents factors: l'animal haurà de baixar de pes, seguir una dieta determinada, se li haurà d'administrar insulina i, possiblement, haurà de prendre hipoglucemians per via oral. **S'aconsella castrar les femelles que no han estat mai fecundades**. En gossos, és preferible seguir una dieta rica en carbohidrats complexos i fibra.

3.2. Fragment sobre PRRS destinat a veterinaris

La síndrome reproductiva i respiratòria porcina (PRRS) és una malaltia vírica que es va registrar per primera vegada l'any 1987 als Estats Units i de la qual, ara per ara, es notifiquen casos a tota l'Amèrica del Nord i del Sud, Àsia, Àfrica i Europa. Es donen dues fases clíniques ben diferenciades que es manifesten, d'una banda, amb problemes reproductius i, d'altra banda, amb un quadre respiratori postdeslletament. Es diagnostica mitjançant proves serològiques o RCP. Tot i que les vacunes vives modificades eviten parcialment el contagi, no hi ha tractaments eficaços contra aquesta malaltia. [...]

Tractament i control

- Les vacunes vives modificades protegeixen parcialment.

En l'actualitat, no hi ha **cap programa de tractament eficaç** contra la PRRS. Tractar de reduir la febra amb els AINE —àcid acetilsalicílic— o amb orexígens —vitamina B— comporta millores mínimes en l'animal. També s'ha registrat l'ús d'antibiòtics o de bacterines autògenes per a reduir els efectes de bacteris patògens oportunistes; això no obstant, els resultats que ha donat la seua aplicació són contradictoris.

Prevenir el contagi és el principal mitjà de control de la malaltia. Saber ben bé si les primíparas i els verros de reemplaçament tenen la PRRS així com dur a terme un aïllament i una aclimatació adequats dels porcs que venen de fora de l'explotació són mesures clau per a prevenir la introducció del virus. Abans de l'entrada a la porcada, als porcs que venen de fora de l'explotació se'ls ha de tornar a fer una anàlisi quan arriben a la nau d'aïllament i també 14 dies després.

Les vacunes vives modificades que es comercialitzen estan autoritzades i s'ha demostrat que són eficaces per a controlar els brots de PRRS, reduir-ne la propagació i prevenir pèrdues econòmiques.

S'ha demostrat que és possible eliminar el virus de la PRRS d'una explotació porcina mitjançant la **tècnica del tancament de la granja**. Després d'aconseguir eliminar-lo i amb l'objectiu d'evitar-ne la reintroducció, cal que els animals seguisquen una quarantena estricta i que es faci un seguiment del seu estat de salut mitjançant anàlisis; comprar animals reproductors i semen que no hagen estat exposats al virus de la PRRS; dur a terme un sanejament dels vehicles en què es transporten els animals, així com aplicar

protocols estrictes sobre el moviment dels fòmits i del personal entre les explotacions. A més, controlar l'estatus d'infecció dels centres d'inseminació artificial mitjançant l'anàlisi per RCP de mostres de sang obtingudes de la vena auricular —frotis sanguini— i instal·lar sistemes de filtració de l'aire en els centres d'inseminació artificial i en les naus d'allotjament dels animals reproductors, són maneres molt eficaces per a reduir l'entrada del virus a través d'aerosols o semen contaminats.

3.3. Fragment sobre PRRS destinat a ramaders

La síndrome reproductiva i respiratòria porcina (PRRS) és, sense dubte, una de les malalties que més impacte econòmic té a tot el món. Aquesta malaltia ha conduït a canvis notables en la producció porcina a escala mundial, sobretot pel que fa als protocols de bioprotecció. L'agent causant, que es va identificar per primera vegada l'any 1991, és un virus que muta molt de pressa. La diversitat del virus és, per tant, gran tant a Europa com a l'Amèrica del Nord, i també es troben variants molt patògenes a Àsia, Europa i als Estats Units. [...]

Tancament de la granja

Un dels mètodes més comuns per a controlar la PRRS consisteix en el tancament de la granja. És important diferenciar entre una porcada que “es tanca” genèticament i una porcada que “es tanca” per la PRRS.

Tancament de la granja (genètica): en aquest cas, a la porcada no s'introdueix cap animal de reemplaçament. El patrimoni genètic d'aquesta està completament tancat. No es compren primíparas ni verros de reemplaçament —tampoc semen— externs a l'explotació, sinó que són els mateixos porcs de l'explotació els que continuen engendrant els animals de reemplaçament. Així, si s'impedeix que els animals que no s'han criat en l'explotació hi entren, **es redueix el risc d'introducció de noves malalties** en la porcada, objectiu d'aquest mètode.

Tancament de la granja (PRRS): en aquest cas, a la porcada no s'introdueix cap animal amb possibilitat d'haver-se contagiat recentment amb el virus de la PRRS. Aquesta tècnica afecta tant els nous animals de reemplaçament —independentment de si els han comprat o s'han criat a l'explotació—, com els porquets deslletats. En aquest cas, però, sí que es permet l'entrada a l'explotació del semen dels verros que no tenen la

PRRS. Així, si s'impedeix que els animals amb possibilitat d'haver-se contagiat recentment amb el virus de la PRRS entren en la porcada i es dona temps a la porcada perquè aconseguisca tindre estabilitat immunitària —immunitat a la malaltia i no virèmia—, **es redueix la possible propagació de la PRRS**, objectiu d'aquest mètode.

En aquesta secció, quan abordem la qüestió del tancament de la granja, fem referència concretament al tancament pel que fa al segon mètode i no al mètode genètic tradicional. El tancament de la granja és una part fonamental de qualsevol pla de lluita contra una malaltia. L'objectiu final és aïllar el temps suficient tots els animals amb possibilitat d'haver-se contagiat recentment amb el virus de la PRRS de la resta de la porcada per tal que el virus no puga contagiar cap altre porc. Aquest mètode és similar al fet de deixar d'afegir llenya al foc: a la llarga, el foc s'apagarà perquè no hi ha més llenya —animals amb possibilitat d'haver-se contagiat recentment amb el virus de la PRRS— per encendre'l.

Per desgràcia, si us pregunteu quant de temps ha de durar el tancament de la granja per a aconseguir estabilitzar el virus de la PRRS entre la porcada, no tenim una resposta concreta. Basant-se en les experiències de camp, en les porcades on els animals són positius durant mesos i presenten signes lleus, un tancament de la granja de 60 dies és probable que siga suficient. Això no obstant, amb freqüència, en porcades que pateixen un brot greu de PRRS, és preferible tancar la granja de sis a set mesos. Altres notificacions esporàdiques indiquen que quan el tancament arriba als 200 dies, la probabilitat d'eliminar el virus de la PRRS amb èxit augmenta de manera significativa.

Cal iniciar el tancament de la granja al més prompte possible amb l'objectiu d'augmentar al màxim la capacitat d'estabilitzar la porcada. S'aconsella iniciar-lo en un termini de dues a quatre setmanes des de l'inici del brot. El repte més gran per al tancament de la granja és l'espai limitat de què es disposa per a la introducció dels animals de reemplaçament. S'aconsella que els animals de reemplaçament siguen de diferents edats per a continuar augmentant al màxim la taxa de reemplaçament el major temps possible durant el període de tancament.

3.4. Fragment sobre diabetis *mellitus* destinat a propietaris

GUIA PER A PROPIETARIS I PROPIETÀRIES DE GOSSOS. Caninsulin® ajudarà la vostra mascota amb diabetis *mellitus* a portar una vida sana.

Assabentar-se que la vostra mascota té diabetis *mellitus* us pot general inquietud o malestar. Afortunadament, la diabetis en gossos es tracta amb eficàcia seguint un tractament a base d'insulina, una dieta adequada i fent exercici. Amb Caninsulin® — suspensió d'insulina-zinc d'origen porcí— el veterinari us ajudarà a aconseguir-ho.

S'aconsella no administrar Caninsulin® a gossos i gats que presenten al·lèrgia sistèmica al porc o a productes d'origen porcí. Caninsulin® tampoc ha d'administrar-se durant períodes d'hipoglucèmia, és a dir, quan es produeix una disminució de la concentració de glucosa en la sang. Cal mantenir el medicament fora de l'abast dels xiquets. Com en tots els medicaments que contenen insulina, és essencial fer un seguiment detingut de la hipoglucèmia i de la hiperglucèmia —nivell de glucosa en sang superior a l'habitual— per a aconseguir i mantenir un control glucèmic satisfactori, així com per a prevenir complicacions associades a la malaltia. És possible que la sobredosificació de Caninsulin® cause una hipoglucèmia profunda i la mort de l'animal. La seguretat i l'efectivitat de Caninsulin® en cadells i gatons, en gossos i gats que estan en fase de cria, i en gosses i gates prenyades o en període de lactació, no s'ha avaluat. Consulteu el prospecte per a saber més sobre les contraindicacions i advertències de la malaltia, així com sobre les precaucions que cal prendre.

QUÈ ÉS LA DIABETIS *MELLITUS*?

Mentre la vostra mascota fa la digestió, els carbohidrats que conté el menjar es converteixen en diversos sucres, entre els quals es troba la glucosa. La glucosa passa a la sang i aporta energia a les cèl·lules de l'organisme. Tanmateix, la glucosa no pot penetrar en la majoria de cèl·lules sense insulina, una hormona que es produeix en el pàncrees. Quan el pàncrees no produeix insulina o en produeix en poca quantitat, la glucosa no pot penetrar en les cèl·lules de l'organisme i s'acumula en la sang, cosa que deriva en diabetis. Dit de manera més senzilla, la diabetis s'origina per una manca d'insulina.

TOT I TENIR DIABETIS, LA VOSTRA MASCOTA POT GAUDIR D'UNA VIDA SANA

Generalment, la diabetis no té cura. Tanmateix, amb alguns canvis en la manera de cuidar la vostra mascota i amb dosis diàries de Caninsulin®, és molt probable que pugui portar una vida sana.

Caninsulin® —el que la vostra mascota necessita.

Caninsulin®, suspensió d'insulina-zinc d'origen porcí, és l'única insulina per a gossos aprovada per l'FDA, l'Administració d'Aliments i Fàrmacs dels Estats Units. Aquest medicament s'ha utilitzat amb èxit durant més de 20 anys per a tractar casos de diabetis arreu del món i, a més a més, Caninsulin® és la insulina que més s'assembla a la insulina d'un gos. El veterinari determinarà la dosi apropiada per a la vostra mascota i us explicarà tot el que necessiteu saber sobre com injectar-li insulina i sobre com fer un seguiment del nivell de glucosa en sang de la vostra mascota. Fins que no es determineixi la dosi apropiada, el veterinari anirà adaptant la dosi al nivell de glucosa en sang. El període de temps per a determinar la dosi apropiada varia d'una setmana a un o dos mesos.

No patiu, hi ha solució

Tot i que Caninsulin® no cura la diabetis, ajuda a controlar o fer desaparèixer molts dels signes associats amb la malaltia —com ara set excessiva, micció i pèrdua de pes— i prevenir l'aparició de complicacions que poden posar en risc la vida de la vostra mascota. La resposta a Caninsulin® varia segons l'animal, però en alguns gossos la millora pot arribar a ser notable. La majoria millora passats uns dies.

Si Caninsulin® no s'administra conforme a les indicacions del veterinari, els signes de la diabetis tornaran i és possible que apareguen complicacions associades a la malaltia. La majoria de gossos, una vegada se'ls ha estabilitzat amb insulina, són capaços de portar una vida feliç i sana.

Quan la diabetis es tracta correctament, l'esperança de vida dels gossos amb un tractament basat en INSULINA ÉS SIMILAR a la de qualsevol altre gos sa.

XICOTETS CANVIS, PERÒ GRANS AVANTATGES

El veterinari us demanarà que seguiu les pautes següents per a tractar de controlar la diabetis:

- Canvieu les hores en què acostumàveu a alimentar la vostra mascota, així com la quantitat i la marca del menjar.
- Comenteu a familiars i amics que facen com vosaltres i no donen recompenses innecessàries a la vostra mascota.
- Controleu l'exercici que practica la vostra mascota i que aquest siga freqüent.
- Controleu el nivell de glucosa en sang i en orina.

4. Comentari sobre la traducció

4.1. Metodologia emprada

El mètode que s'ha seguit per a dur a terme aquest TFG troba la seua base en els següents punts: l'organització del treball, la comunicació amb els tutors i, finalment, la comunicació amb l'experta.

Pel que fa a l'organització del treball, el primer que es va fer va ser distribuir el TFG en quatre blocs: el marc teòric i la bibliografia; la traducció i els annexos; el comentari, i les conclusions i el resum. Tot seguit, amb un calendari, i tenint en compte el dia en què es lliurava la versió definitiva del TFG, es va planificar la quantitat de treball que s'hauria de fer setmanalment i les setmanes en què s'entregaria cada bloc. Aquesta distribució es va realitzar de manera que el TFG s'acabara quatre dies abans del dia de l'entrega final per tal de disposar d'uns dies per a revisar-ho tot bé i per si s'haguera produït algun endarreriment amb algun dels blocs.

Quant a la comunicació amb els tutors, aquesta s'ha caracteritzat per ser ràpida, profitosa, eficient i de qualitat. Amb la Dra. Ana Muñoz es van fer les primeres reunions, on es van abordar qüestions com ara la temàtica del TFG, els possibles punts que s'hi inclourien, les possibles fonts de consulta tant per al marc teòric com per a la traducció, i els textos a traduir. Amb el Dr. Robert Martínez es van acabar de polir totes aquestes qüestions. Al gener, es va dur a terme una reunió via Google Meet per tal d'establir els apartats concrets del TFG, quina seria l'organització i quins eren els objectius i els propòsits que es tenien amb aquest treball. Les eines principals de treball i de comunicació han estat el correu electrònic i Google Drive. En Google Drive es va crear una carpeta compartida que incloïa tots els documents i fonts bibliogràfiques utilitzats en el treball, les versions que es van fer per a cada bloc, els dubtes per al tutor, els dubtes per a l'experta i els textos originals.

Finalment, la comunicació amb l'experta, Anna Romero, també es va dur a terme mitjançant el correu electrònic. Aquest contacte es va establir per a obtenir més informació sobre les fonts de consulta en què basar el marc teòric d'aquest treball i per a resoldre dubtes molt concrets de traducció i comprensió dels textos. Quant a aquest darrer punt, tan prompte com es va acabar la traducció, i abans de començar el comentari, es va

contactar amb ella i es va redactar i enviar un document amb tots els dubtes. Una vegada es va rebre el document amb els comentaris de l'experta (Annex 4), es van fer les correccions oportunes en la traducció.

4.2. Descripció dels problemes trobats

Els problemes trobats al llarg de la traducció s'agrupen en tres categories: qüestions gramaticals del text original, problemes de comprensió del text original i problemes terminològics.

4.2.1. Qüestions gramaticals del text original

Aquests són els dos punts gramaticals que més problema han presentat: d'una banda, els modals *can* i *may* en ambdós fragments sobre diabetis *mellitus* i, d'altra banda, l'ús dels possessius en el fragment sobre diabetis *mellitus* dirigit a propietaris.

En el Diccionario de dudas y dificultades de traducción del inglés médico, Libro rojo, de Fernando Navarro (2021) es dedica una entrada als modals *can* i *may*:

Los verbos modales *can* y *may* plantean diversos problemas importantes al traductor. El español, que dispone de una conjugación verbal riquísima, echa mano de los equivalentes de los verbos modales *may* y *can* con mucha menor frecuencia que el inglés. [...] Compárese en este sentido, por ejemplo, la advertencia «Smoking can kill you» que incorporan las cajetillas de cigarrillos en los EE.UU. con la advertencia «Fumar mata» que encontramos en España. Al traductor le conviene tener presente, pues, que con frecuencia es no solo posible, sino incluso recomendable, eliminar *can* o *may* cuando se traduce del inglés. [...] Los idiomas germánicos disponen de dos verbos distintos para expresar 'poder' en el sentido de capacidad (*can* en inglés; *können* en alemán) y 'poder' en el sentido de posibilidad (*may* en inglés; *dürfen* en alemán). [...] esta distinción no existe en español [...]. Como consecuencia de ello, cuando en español realmente consideramos necesario indicar expresamente la idea de incertidumbre —no siempre es así, como acabo de comentar en el primer punto—, preferimos con frecuencia evitar el verbo 'poder' y echamos mano de otras expresiones de incertidumbre, como 'quizás', 'tal vez', 'parece ser que', 'según parece', 'es posible que', 'es probable que', 'cabe la posibilidad de que', 'creo que',

‘me parece que’, ‘hasta donde yo sé’, ‘según mi información’, ‘según la información de que disponemos’, ‘a veces’, ‘en ocasiones’, etc.

En els textos sobre diabetis *mellitus*, especialment en el text que es dirigeix a propietaris de gossos, abunden aquests modals. Com a norma general, tal com recomana Fernando Navarro, s’ha tractat d’evitar la traducció d’aquests dos verbs en els casos on no calia mantenir el matís d’incertesa i en els casos on no s’havia de mantenir. Per exemple, en les oracions *Vetsulin® can help your diabetes dog lead a healthy, normal life* o *your veterinarian can help make this possible*, si es manté el matís de possibilitat, lluny de tranquil·litzar el propietari i fer-li veure que la seua mascota es pot recuperar i que pot tenir confiança plena en el veterinari, s’aconsegueix l’efecte contrari: dubtar del medicament i dubtar del professional.

Ara bé, en algunes oracions sí que ha estat necessari mantenir el matís de possibilitat o incertesa, com ara en *Any breed can be affected* o *It can be a shock to learn that your dog has diabetes*.

D’altra banda, en el text sobre diabetis *mellitus* que es dirigeix a propietaris, s’han detectat una gran quantitat de possessius. En anglés, l’ús dels possessius és molt més habitual que en català o en castellà. Com a norma general en traducció, cal anar molt amb compte amb abusar d’aquestes formes. Ara bé, en aquest text en concret, sí que hi ha hagut alguns casos on s’ha mantingut el possessiu. Es tracta d’un fullet per a propietaris de gossos que té com a objectiu transmetre confiança al lector i mostrar-li que es té interès perquè es recupere la seua mascota. A més, amb l’objectiu de captivar la seua atenció i d’establir una relació més pròxima entre emissor i receptor, el fullet fa servir la segona persona per a dirigir-se al propietari. S’ha considerat, doncs, que els possessius contribueixen a aquest objectiu, és a dir, contribueixen a establir una relació més personal entre emissor i receptor i a emfasitzar que el que realment es vol és que la seua mascota en concret, i no altra, porte una vida sana.

4.2.2. Problemes de comprensió del TO

Són cinc els casos on el problema ha estat la comprensió del text original: clinical signs reflect hyperglycemia with resultant glycosuria; there are two distinct clinical phases: reproductive failure and postweaning respiratory disease; monitoring the status of

artificial insemination centers by PCR analysis of blood samples collected from the auricular vein (blood swab); it is important to differentiate between a “closed herd” from a genetic standpoint and a “closed herd” from a PRRS disease standpoint, i maximize replacement rates through as much of the period of closure as possible. Això no obstant, per qüestions d’extensió, com que el segon i el tercer cas es van comentar amb l’experta i, per tant, en l’Annex 4 es poden veure els dubtes que aquests van plantejar i els arguments que han contribuït a escollir una opció de traducció o una altra, no s’explicaran en aquest apartat. En ambdós casos s’ha seguit el criteri de l’experta.

En primer lloc, *clinical signs reflect hyperglycemia with resultant glycosuria*. El problema principal d’aquesta oració era el desconeixement de si la hiperglucèmia sempre havia de desembocar o derivar necessàriament en glucosúria. El primer que es va fer va ser consultar el significat de *result* en el *Libro rojo*, que proposa les següents traduccions: «donar lloc a», «donar com a resultat», «desembocar» o «derivar», entre altres. Aquestes propostes de traducció donaven a entendre que la hiperglucèmia sorgia en primer lloc i que després el pacient presentaria també glucosúria. Això no obstant, es coneixia el significat del verb, però no el significat en aquest context en concret. A més, en cas que no fora així, afirmar que la hiperglucèmia deriva en glucosúria podria constituir una errada molt greu. Així doncs, es va contrastar aquesta informació amb una infermera professional —tot i que no és una professional de la veterinària, aquesta malaltia és bastant similar entre l’espècie humana i la canina—. Ella va confirmar que, efectivament, un pacient amb hiperglucèmia acabarà presentant glucosa en l’orina, glucosúria.

Tot seguit, it is important to differentiate between a “closed herd” from a genetic standpoint and a “closed herd” from a PRRS disease standpoint. El principal problema d’aquesta oració és que resulta ambigua. Fins que no es lligin els dos apartats següents en què s’expliquen aquests dos mètodes, no s’entén ben bé a què fa referència. El primer mètode no està relacionat amb la PRRS, sinó que descriu una altra manera i un altre motiu pel qual es pot dur a terme el tancament de la granja. En aquest cas, l’explotació està tancada a l’entrada d’animals de reemplaçament i, com a conseqüència, el patrimoni genètic dels animals de l’explotació està tancat, no s’afegeixen més gens. El segon mètode sí que es refereix a la PRRS. En aquest cas, a l’explotació no s’introdueix cap animal amb possibilitat d’haver-se contagiats recentment amb el virus de la PRRS. Tot i que si es fera una xicoteta explicació a l’inici, potser quedaria més clar, s’ha optat, però,

per mantenir, en la mesura del possible, aquest matís d'ambigüitat per les següents raons: el fragment es dirigeix als ramaders, els receptors semiespecialitzats, que de segur coneixen aquests dos mètodes; de vegades, si es redueix massa el grau d'especialització dels textos que es dirigeixen a aquest tipus de receptors, els pot resultar, fins i tot, ofensiu, i es desvetllaria informació que els següents apartats expliquen perfectament.

Finalment, *maximize replacement rates through as much of the period of closure as possible*. Aquesta oració va suposar un problema de traducció perquè el terme *maximize* i l'expressió *as much as possible* semblen contradictòries. Segons el *Libro rojo*, *maximize* és «augmentar al màxim» i l'expressió *as much as possible* es podria traduir per 'tant com siga possible'. Cal tenir en compte, però, que realment *maximize* fa referència a *replacement rates* i *as much as possible*, a *the period of closure*. El problema principal és que si aquestes expressions es tradueixen prop l'una de l'altra, es crea un problema de comprensió i, conseqüentment, el lector es pot confondre. En aquest cas, s'ha optat per traduir aquestes expressions el més lluny possible l'una de l'altra en l'oració i de manera que quedara clar a què feia referència cadascuna.

4.2.3. Problemes terminològics

Tot i que la terminologia ha estat un dels aspectes més difícils de la traducció, en aquest apartat només es destacaran alguns termes, els que més esforç de documentació han suposat. Tot seguit, aquests s'agruparan en tres categories segons el problema que han representat i la solució emprada. Ara bé, per qüestions d'extensió i com que el procés que s'ha seguit en cada categoria és igual per a tots els termes, únicament se n'explicaran alguns. Vet ací les tres categories:

- **El terme no es recull en diccionaris terminològics i s'accedeix a aquest per mitjà de fonts i textos paral·lels en anglés que proposen definicions o explicacions per al terme en qüestió.**

Els termes que s'exposen a continuació no apareixen en els diccionaris terminològics, però sí que se'n troben definicions o explicacions en textos paral·lels en anglés. Tot seguit, amb una idea més clara del significat del terme, es reflexiona sobre quina podria ser la traducció literal al català —o castellà— i es fa una cerca del possible terme en textos paral·lels en català —o castellà—. Finalment, es comprova que el terme s'utilitza

en veterinària i que concorda amb la informació obtinguda en les fonts en anglés. Els termes són *porcine reproductive and respiratory syndrome (PRRS)*, *modified-live vaccines* i *herd closure technique*, tot i que únicament s'explicarà el primer.

El procés que s'ha seguit per a obtenir l'equivalent d'aquest terme és exactament el que es detalla en la descripció de la categoria: es va buscar informació sobre la malaltia al web de l'OIE; es va trobar un equivalent en castellà en el text paral·lel *La traducción en el sector de la producción animal* de Nathalie Fernández Cubas; es va fer una proposta de traducció en català que es va trobar en textos paral·lels de ResearchGate i del Centre de Recerca en Sanitat Animal —l'enllaç a aquests textos paral·lels es troba en les columnes Font del glossari (vegeu apartat 5)—, entre altres. Un dels aspectes que cal comentar també d'aquest terme és la sigla que l'acompanya. En aquest cas, s'ha optat per deixar la sigla en anglés. S'ha seguit el criteri de Nathalie Fernández Cubas (2020), que explica que s'utilitza amb molta més freqüència la sigla en anglés —PRRS, pronunciada [PIRS]— que en castellà o català a causa d'una de les antigues denominacions de la malaltia: síndrome respiratòria i d'avortament epidèmica porcina (PEARS). D'altra banda, una vegada traduït el terme i la sigla per primera vegada en el text, en la resta de casos s'ha optat per utilitzar únicament la sigla, principalment perquè el nom complet de la malaltia és bastant llarg i podria entorpir i dificultar la lectura.

- **El terme sí que es recull en diccionaris terminològics de medicina humana. Després, es comprova en textos paral·lels si el terme en qüestió és habitual en el sector veterinari.**

Els termes que s'exposen a continuació sí que apareixen en diccionaris terminològics en català —o castellà—, però aquests diccionaris són principalment de medicina humana. Un bon exemple n'és el Termcat. Tot seguit, amb l'ajuda dels textos paral·lels, es comprova si el terme en qüestió s'utilitza en el sector veterinari. Si el diccionari terminològic sols ofereix equivalent en castellà, es fa una traducció literal al català i després es valida amb textos paral·lels en català sobre veterinària. Els termes són: *osmotic diuresis*, *renal threshold*, *disturbances in water metabolism*, *hepatomegaly*, *lethargy*, *diabetic neuropathy*, *cystitis*, *prostatitis*, *bronchopneumonia*, *dermatitis*, *serum fructosamine*, *fasting hyperglycemia*, *gilt*, *disease control plan* i *anecdotal reports*, tot i que únicament s'explicaran *diabetic neuropathy* —es va trobar directament l'equivalent

en català— i *disturbances in water metabolism* —es va haver de fer una traducció literal del castellà al català—.

Pel que fa a *diabetic neuropathy*, es va trobar un equivalent per a aquest terme en el Termcat, «neuropatia diabètica». Tot i que el terme es va trobar en català, no s'incloïa dins de les fitxes de veterinària. Tot seguit, es va comprovar si la neuropatia diabètica també s'utilitza en veterinària o si, per contra, és un terme que s'aplica únicament a l'espècie humana. Entre altres, el text paral·lel del web de l'Instituto Veterinario Oftalmológico —l'enllaç al qual es troba en les columnes Font del glossari— va confirmar que aquest terme sí que s'empra en el sector veterinari.

Quant a *disturbances in water metabolism*, en el *Libro rojo* de Fernando Navarro, es va trobar equivalent únicament per al terme *disturbances*, «alteración», i en castellà. L'equivalent en català per al terme complet es va trobar en el recurs CIM-10 —Classificació Internacional de Malalties—. Després, es va haver de comprovar si aquest terme s'empra en veterinària. Diversos textos paral·lels de la Universitat de Xile i de la Universitat de Còrdova —l'enllaç als quals es troba en les columnes Font del glossari— ho van confirmar.

- **Altres casos**

En aquesta categoria, s'inclouen una sèrie de termes que plantegen al traductor reptes distints dels esmentats anteriorment.

<i>Terme</i>	<i>Explicació</i>
~180 mg/dl	Per qüestions d'extensió i com que aquest terme es va comentar amb l'experta i, per tant, en l'Annex 4 es poden consultar els dubtes que va plantejar i les solucions emprades, no s'explicarà. Ara bé, sí que caldria que se'n fera un breu comentari perquè no s'han seguit completament els criteris recomanats per les fonts de consulta, que en aquest cas han estat el <i>Libro rojo</i> de Fernando Navarro i l'experta. A grans trets, Fernando Navarro (2021) recomana evitar l'ús de l'expressió 'mg/dl' i n'aconsella altres, com ara 'mol/l' o unitats derivades ('mmol/l', 'μmol/l', 'nmol/l' o 'pmol/l'), mentre que l'experta recomana conservar l'expressió 'mg/dl'. Es va comentar el cas a una infermera professional, que va explicar que tot i que en la pràctica

	<p>s'empra 'mg/dl', en els manuals de medicina i d'infermeria acostumen a aparèixer ambdues expressions de la següent manera: xifra + mg/dl (mol/l). Com que el fragment en què apareix aquesta expressió és d'un manual per a veterinaris, s'ha optat per emprar aquesta solució. D'aquesta manera, se segueix el criteri emprat en manuals i parcialment el criteri de Fernando Navarro i l'experta. Finalment, pel que fa al símbol ~, s'ha optat per deixar-lo igual, tot i que com comenta l'experta, és estrany que el valor del llindar de la glucosa s'expressi amb un símbol que signifiqui 'aproximadament' i no 'igual' o 'equivalent'.</p>
Biosecurity	<p>Pel que fa a la traducció d'aquest terme, el principal problema ha estat la disparitat d'opinions entre textos paral·lels i diccionaris terminològics. D'una banda, tant Termcat com els textos paral·lels de 3tres3 opten per «bioseguretat». Això no obstant, en el <i>Libro rojo</i> de Fernando Navarro (2021) s'explica que, a causa de la pressió de l'anglès, és bastant comú trobar que el terme 'bioseguretat' s'empra indistintament com a equivalent de <i>biosafety</i> i de <i>biosecurity</i>. Segons Fernando Navarro (2021), el primer terme, <i>biosafety</i>, es tradueix per «bioseguridad» i fa referència «a las medidas para garantizar el uso seguro de microbios patógenos en agricultura, alimentación o medicina». D'altra banda, segons Fernando Navarro (2020), el terme <i>biosecurity</i> (terme que realment apareix en el fragment que s'ha traduït) es tradueix per «bioprotección» i fa referència «a las medidas destinadas a impedir los riesgos derivados de acciones bioterroristas, guerra microbiológica, epidemias incontroladas, etc». Tot seguit, es va comprovar que el context en què apareixia el terme <i>biosecurity</i> no fa referència a cap mesura per a garantir l'ús segur de microbis patògens, sinó a les mesures per a evitar els riscos provinents de l'entrada del virus de la PRRS a una explotació porcina: <i>it has lead to noticeable changes in pig production worldwide, especially regarding biosecurity protocols</i>. En aquest cas en concret, el terme adequat és 'bioprotección' i no 'bioseguridad'. S'ha optat per fer una traducció literal del castellà al català. Després, s'ha comprovat si aquest terme s'empra en veterinària. Un dels textos paral·lels de la Generalitat de Catalunya (l'enllaç a aquest es troba en les columnes Font del</p>

	glossari), entre altres, ho ha confirmat.
Diabetes mellitus	Per qüestions d'extensió i com que aquest terme es va comentar amb l'experta i, per tant, en l'Annex 4 es poden consultar els dubtes que va plantejar i les solucions emprades, no es comentarà. En aquest cas, s'ha seguit el criteri de Fernando Navarro i el criteri de l'experta.
Genetic pool	Per qüestions d'extensió i com que aquest terme es va comentar amb l'experta i, per tant, en l'Annex 4 es poden consultar els dubtes que va plantejar i les solucions emprades, no es comentarà. Ara bé, sí que caldria que se'n fera un breu comentari perquè no s'ha seguit completament el criteri de l'experta. Es van proposar a l'experta diferents equivalents per a <i>genetic pool</i> , tot i que es va marcar com a preferible l'opció 'patrimoni genètic'. L'experta, però, va explicar que malgrat no tindre en aquest cas un criteri concret per a recomanar una opció o una altra, no es decantava per 'patrimoni genètic', ja que semblava aplicar-se a una raça en concret i no a tota la població d'una granja. D'entre tots els altres termes, ella va optar per 'acervo genético', però aquest està en castellà. L'Optimot (2021), però, defineix 'patrimoni genètic' com a «el conjunt de tots els gens, considerant els seus al·lels, d'una població determinada en un moment concret». Per això, finalment s'ha optat per aquesta solució. Pel que fa a <i>genetic</i> , s'ha seguit el criteri de Fernando Navarro i de l'experta i s'ha traduït el terme per 'genètic'.
It can be a shock (to learn that your dog has diabetes)	Aquesta expressió apareix en el fullet dirigit a propietaris. El problema que planteja deriva del fet que si es tradueix literalment l'expressió, especialment el terme <i>shock</i> ('commoció', 'impressió'), lluny de tranquil·litzar el lector i fer-li veure que encara hi ha solució per a la seua mascota, provoca l'efecte contrari: l'alarma, ja que els termes 'commoció' i 'impressió' tenen associades connotacions negatives. Per tant, s'ha optat per suavitzar aquesta expressió amb un equivalent que mostre el matís de preocupació i de gravetat, però sense excedir-nos: «Assabentar-se que la vostra mascota té <i>diabetis mellitus</i> us pot general inquietud o malestar».
Low in fat	En aquest cas, les opcions de traducció oscil·laven entre 'dieta amb un baix contingut en greixos' i 'dieta hipolipídica', però, a la fi, s'ha escollit 'dieta

diet	hipolipídica' per les següents raons: el text en què s'inclou el terme es dirigeix a veterinaris, els receptors especialitzats, i s'ha aplicat el criteri que Fernando Navarro (2021) empra per a altres termes similars en el <i>Libro rojo</i> . Per exemple, per a <i>low-cal diet</i> , proposa «dieta hipocalòrica» i per a <i>low-carb diet</i> , proposa «dieta hipoglucídica».
PCR	<p>Per a aquest terme, s'ha seguit el criteri de Fernando Navarro (2021), que explica que no hi ha cap motiu per a emprar la sigla anglesa <i>PCR</i> i no la forma equivalent en castellà (o català) 'RCP'. A més, afegeix que aquesta tendència planteja més problemes que emprar la sigla en castellà (o català):</p> <p>Parecen no haberse parado a pensar que el mismo problema nos plantean las siglas inglesas PCR, pues pueden confundirse en nuestro idioma con PCR en el sentido de 'parada cardiorrespiratoria' o, sobre todo, con PCR en el sentido de 'proteína C-reactiva' [...]. En este sentido, obsérvese que, si abreviamos 'reacción en cadena de la polimerasa' con las siglas inglesas PCR, la reacción en cadena de la polimerasa ultrasensible o RCP ultrasensible (en inglés, <i>high-sensitive PCR</i>) sería indistinguible de la proteína C-reactiva ultrasensible o PCR ultrasensible (en inglés, <i>high-sensitive CRP</i>).</p>
Vetsulin®	Per qüestions d'extensió i com que aquest terme es va comentar amb l'experta i, per tant, en l'Annex 4 es poden consultar els dubtes que va plantejar i les solucions emprades, no es comentarà. Bàsicament el que s'ha fet en aquest cas ha estat buscar el nom amb què es comercialitza aquest medicament en Espanya, Caninsulin®, i en tots els casos, independentment del text original, s'ha mantingut el símbol de marca registrada.

Taula 4: Altres casos (problemes terminològics).

4.3. Altres aclariments

En aquest apartat es faran algunes remarques sobre determinades qüestions que no s'han inclòs en la resta de punts i també s'explicaran alguns criteris que s'han seguit per a la traducció dels fragments.

- **Pronom *you* i possessiu *your*.** En el fragment sobre diabetis *mellitus* per a propietaris, s'utilitza sovint *you* i *your* per a dirigir-se al receptor. En aquest cas, s'ha optat per traduir aquests pronoms i possessius amb la segona persona del plural ('vosaltres' i 'vostre'). En un primer moment, es va dubtar entre 'vosaltres'/'vostre' i 'vosté'/'seu', però es va arribar a la conclusió que en un tipus de text com és un fullet per a propietaris i en català, és molt més habitual l'ús de 'vosaltres'/'vostre' que 'vosté'/'seu'.
- **Explicació de certs termes.** En aquest mateix fragment, com que està dirigit a propietaris, el receptor menys especialitzat, que no té per què posseir determinats coneixements mèdics, s'ha afegit una xicoteta explicació per a alguns termes, com ara per a *hiperglucèmia*, *hipoglucèmia* o *FDA*.
- **Ús inclusiu.** També en el fragment sobre diabetis *mellitus* per a propietaris sorgeix un altre problema. Concretament, es tracta d'un problema d'inclusió amb els termes *veterinarian* i *owner*. Per tal de no entorpir ni dificultar la lectura, s'ha optat per fer desdoblament únicament en el títol del fragment, on apareix el terme *owner*.
- **Pronom *we*.** En el fragment sobre la PRRS dirigit a ramaders, s'utilitza el pronom *we*. Es considera aquest *we* com una marca de formalitat, concretament es tracta d'un plural majestàtic. En un primer moment, es va dubtar entre traduir *we* per 'nosaltres' o per formes impersonals. Finalment, s'ha optat per 'nosaltres'. En una de les oracions que inclou un *we*, per tal que sonara natural i genuïna en català, s'ha hagut de canviar tota l'estructura de l'oració i dirigir-se directament al receptor. Per a això, s'ha optat per la segona persona del plural per les mateixes raons que s'han exposat en el primer punt d'aquest apartat: es considera molt més natural l'ús de 'vosaltres'/'vostre' que 'vosté'/'seu' en català.
- **Majúscules, minúscules i negreta.** En els quatre fragments, s'ha mantingut el format dels textos originals quant a majúscules i minúscules i també quant a l'ús de la negreta, especialment en el fullet per a propietaris, ja que aquestes qüestions tipogràfiques ajuden a captivar l'atenció del receptor, un dels objectius principals d'aquest tipus de text.

- **Passat perifràstic o passat simple.** En tota la traducció, s'ha optat pel passat perifràstic i no pel passat simple. Es tracta, simplement, d'una qüestió de preferència personal.
- **Número en xifra o en lletra.** En aquest cas, s'ha optat per seguir un dels criteris de l'Optimot (2015), que explica que cal escriure amb lletres els números del zero al nou, i amb xifres la resta.

4.4. Valoració dels recursos emprats

La manca de recursos ha estat, sense dubte, el principal problema de la traducció. En traducció veterinària no solament no es té un diccionari terminològic de referència, com ara el *Libro rojo* de Fernando Navarro per a la medicina humana, sinó que els recursos terminològics de què es disposa són pràcticament inexistents o poc fiables. A més, la majoria estan en castellà, cosa que dificulta encara més el procés de traducció si la llengua d'arribada és el català, com en aquest cas. En la major part dels casos, es va trobar primer el terme emprat en castellà i en medicina humana, i després calia comprovar si també s'utilitzava en veterinària i quin era l'equivalent en català.

Fet aquest aclariment, tot seguit es valoraran els recursos emprats. D'una banda, els textos paral·lels han estat la font de consulta principal. Com que aquests han tingut un paper fonamental en la traducció, en el glossari d'aquest TFG, s'inclou la font d'on provenen i l'enllaç a aquests. D'altra banda, la col·laboració amb l'experta ha estat crucial per a acabar de resoldre dubtes de traducció i de comprensió dels fragments que, malauradament, els textos paral·lels no van poder resoldre.

Tot i que abans s'ha comentat que els diccionaris terminològics veterinaris en castellà i en català són pràcticament inexistents, cal destacar el Termcat i el *Libro rojo* de Fernando Navarro. Tot i que el Termcat és una font molt fiable i en certs casos s'ha emprat per a traduir alguns termes, està, però, molt limitada pel que fa a terminologia veterinària: els termes que s'hi inclouen són bàsics i no hi ha molta varietat. El cas del *Libro rojo* és similar. Algunes entrades que s'han consultat inclouen informació o propostes de traducció des del punt de vista de la veterinària, però no és l'habitual. Ara bé, aquest últim m'ha resultat de moltíssima utilitat per a qüestions generals de traducció.

Finalment, altres fonts que també s'han consultat i que, tot i que en menor mesura que les citades anteriorment, també han contribuït a la realització de la traducció, especialment des del punt de la vista de la documentació i de la comprensió dels fragments, han estat Demcat, Medline, DTM, Dicciomed, CIM-10 i CIMA (veterinària).

5. Glossari

Aquest glossari engloba termes procedents dels quatre fragments que s'han traduït. El criteri que s'ha seguit per a incloure'ls en aquesta taula es basa en la dificultat per a trobar el terme exacte en diccionaris o fonts en anglés; per a trobar un equivalent registrat en català o, fins i tot, en castellà; perquè han suposat un problema de comprensió; perquè per a traduir-los s'han hagut d'utilitzar diverses fonts, o perquè l'equivalent en veterinària és diferent del terme habitual en medicina humana.

En les columnes Font, es troben els textos paral·lels concrets que s'han consultat i en què s'han basat la majoria de les decisions traductològiques. Tot i que aquesta columna inclou també textos paral·lels en castellà i sobre medicina humana (principalment perquè hi ha pocs recursos sobre veterinària i encara menys en català), sempre s'ha contrastat la informació trobada en aquestes fonts amb altres textos paral·lels en català i sobre veterinària, els quals també s'inclouen en la taula.

<i>Terme en anglés</i>	<i>Definició</i>	<i>Font</i>	<i>Terme en català</i>	<i>Font</i>
(autogenous) bacterin	Preparat de bacteris morts que s'utilitza per a estimular la producció d'anticossos amb finalitats profilàctiques o terapèutiques.	Termcat	bacterina (autògena)	Termcat Text paral·lel de 3tres3
(highly) pathogenic (variant)	Que causa malaltia.	DNV	(variant molt) patògena	<i>Libro rojo</i> de Fernando Navarro Termcat
acclimatization	Adaptació dels animals a condicions ambientals que els resulten estranyes.	DNV	aclimatació	Text paral·lel de 3tres3 Text paral·lel de 3tres3

				Termcat
anecdotal report	Descripció incompleta dels antecedents mèdics i del tractament que se segueix.	Text paral·lel del NIH	notificació esporàdica	<i>Libro rojo</i> de Fernando Navarro Traducció literal del castellà al català
appetite stimulant	Fàrmac que estimula l'apetit.	Termcat	orexigen	<i>Libro rojo</i> de Fernando Navarro Text paral·lel de 3tres3 Termcat
beagle	Raça canina amb el pelatge curt i de color blanc i rogenc. Té el morro llarg i les orelles grans i caigudes. És de constitució forta, sobretot les cames.	Text paral·lel de Lexico	beagle	Termcat
biosecurity	Fa referència a les mesures destinades a impedir els riscos derivats d'accions bioterroristes, epidèmies incontrolades...	<i>Libro rojo</i> de Fernando Navarro	bioprotecció	<i>Libro rojo</i> de Fernando Navarro Text paral·lel de la Generalitat de Catalunya
blood swab	Prova que consisteix en examinar amb un microscopi una mostra de sang que se sotmet a un	Text paral·lel de Medlineplus	frotis sanguini	<i>Libro rojo</i> de Fernando Navarro Experta

	tractament especial.			Termcat
boar	Porc mascle no castrat destinat a la reproducció.	Fernández Cubas (2020) <i>La traducción en el sector de la producción animal</i>	verro	Termcat
bronchopneumonia	Inflamació simultània aguda dels bronquis i dels alvèols peribronquials, bronquitis alveolar.	Demcat	brncopneumònia	Demcat Text paral·lel de Dialnet
cairn terrier	Raça canina astuta, amb les orelles menudes i en punta, i de constitució forta. El pelatge exterior és dur, mentre que l'interior és suau. Poden ser de color crema, rogenc, gris o negre.	Text paral·lel del web de Purina, empresa que fabrica productes d'alimentació per a gossos i gats	cairn terrier	Termcat
cystitis	Inflamació de la bufeta.	Dicciomed	cistitis	Termcat Text paral·lel del web de l'empresa Advance, que fabrica productes d'alimentació per a gossos i gats
dachshund	Raça canina de mida molt xicoteta i tipus longilini utilitzada per a	Termcat	dachsund	Termcat

	caçar, que es caracteritza pel cap ample, el morro allargat, les orelles grosses, arrodonides i caigudes cap endavant, l'estern eixit, les extremitats molt curtes i la cua llarga i recta.			
dermatitis	Dermatosi inflamàtoria de la pell, especialment de tipus eczematós.	Demcat	dermatitis	Demcat Text paral·lel del web de Purina, empresa que fabrica productes d'alimentació per a gossos i gats
diabetes mellitus	Diabetis causada per una deficiència absoluta o relativa d'insulina.	Termcat	diabetis <i>mellitus</i>	Termcat <i>Libro rojo</i> de Fernando Navarro
diabetic neuropathy	Conjunt d'alteracions nervioses perifèriques i de trastorns del sistema nerviós autònom secundaris a la diabetis <i>mellitus</i> .	Termcat	neuropatia diabètica	Termcat Text paral·lel del web de l'Instituto Veterinario Oftalmológico
disease control (plan)	A grans trets, es tracta del conjunt de mesures que s'estableixen per a garantir la	Text paral·lel de la Comissió Europea	(pla de) lluita contra la malaltia	<i>Libro rojo</i> de Fernando Navarro Traducció literal

	prevenció d'una malaltia.			del castellà al català (tot i que sí que hi ha textos paral·lels que fan referència a aquest terme en veterinària, no n'hi ha cap que parli concretament de la PRRS).
disorder of carbohydrate metabolism	És un grup de trastorns metabòlics. De manera general, els enzims descomponen els carbohidrats en glucosa (un tipus de sucre), però quan es pateix aquest trastorn, és possible que no es tinguen els suficients enzims per a descompondre els carbohidrats. Açò provoca que s'acumuli una quantitat danyosa de sucre en l'organisme i que, consegüentment, es tinguen problemes greus de salut.	Text paral·lel de Medlineplus	trastorn del metabolisme dels carbohidrats	CIM-10 Text paral·lel de Medlineplus Text paral·lel de la revista veterinària <i>Consulta</i>
disturbances in water	La quantitat total d'aigua en l'organisme i la	Text paral·lel del web de la Fundación	alteracions en el metabolisme de	CIM-10 <i>Libro rojo</i> de

metabolism	seua distribució en els diversos compartiments d'aquest no és constant, es veu alterada.	para la Formación e Investigación Sanitarias de la Región de Murcia	l'aigua	Fernando Navarro Text paral·lel de la Universitat de Xile Text paral·lel de la Universitat de Còrdova
diversity (of the virus)	Modificacions o mutacions d'un mateix virus.	Text paral·lel de la revista Investigación y Ciencia Text paral·lel de l'OMS	diversitat (del virus)	Text paral·lel de la revista Investigación y Ciencia Text paral·lel del portal Scielo Text paral·lel de Ruralcat
endocrine disease	Malaltia que afecta el sistema de secreció interna o endocrí.	Dicciomed	malaltia endocrina	Termcat Text paral·lel del web de l'Hospital Veterinari Molins
facility	Llocs on es desenvolupen les fases de producció d'una granja. En una granja es poden trobar diferents naus, com ara la nau de mares o la nau destinada a engrossir els porcs.	Fernández Cubas (2020) <i>La traducción en el sector de la producción animal</i>	nau	Fernández Cubas (2020) <i>La traducción en el sector de la producción animal</i>
fasting hyperglycemia	Nivells alts de glucosa en sang sense que l'animal haja menjat.	Text paral·lel del web de Frankie, the King,	hiperglucèmia en dejú	Termcat Fernández Cubas (2020) <i>Traducción en</i>

		empresa que fabrica productes d'alimentació per a gossos		<i>medicinal animal</i> Text paral·lel del web de CORE
fomite	Objecte que pot hostatjar microorganismes patògens i convertir-se en agent transmissor d'infeccions.	Termcat	fòmit	<i>Libro rojo</i> de Fernando Navarro Text paral·lel de 3tres3 Termcat
genetic pool	Conjunt de tots els gens, considerant els seus al·lels, d'una població determinada en un moment concret. Conjunt de tots els gens dels animals de la granja.	Termcat Experta	patrimoni genètic	<i>Libro rojo</i> de Fernando Navarro Experta Termcat Text paral·lel de l'Optimot
gilt	Porca reproductora que parirà per primera vegada.	Fernández Cubas (2020) <i>La traducción en el sector de la producción animal</i>	primípara	Fernández Cubas (2020) <i>La traducción en el sector de la producción animal</i> Text paral·lel de la Generalitat de Catalunya
glycemic control	Control de la concentració de glucosa en la sang.	Termcat	control glucèmic	Termcat <i>Libro rojo</i> de Fernando Navarro Text paral·lel de

				la UAB
glycosuria	Presència de glucosa en l'orina.	Termcat	glucosúria	Termcat
hepatomegaly	Augment del volum del fetge.	Demcat	hepatomegàlia	Demcat Text paral·lel del web de l'Asociación de Veterinarios Españoles Especialistas en Pequeños Animales (Affinity)
herd closure	Tècnica més comuna d'eliminació de la PRRS. Consisteix en el tancament de la granja a animals de reemplaçament durant almenys sis mesos.	Text paral·lel d'Anaporc (primer enllaç, pdf)	tancament de la granja	Text paral·lel de 333 (en anglés) Text paral·lel de 3tres3 Text paral·lel de 3tres3 Text paral·lel de la revista Cría y Salud (Cuadernos MSD) Text paral·lel de l'UAB
hyperglycemia	Nivell de glucosa en sang superior a l'habitual.	Dicciomed	hiperglucèmia	Termcat
hypoglycemia	Disminució de la concentració de glucosa en la sang.	Termcat	hipoglucèmia	Termcat Text paral·lel (fitxa tècnica de Caninsulin®) de CIMA

				(veterinària)
hypoglycemics	Pastilles que redueixen el sucre en la sang.	Text paral·lel en el web d'Ara Veterinaris	hipoglucemiant	Termcat Text paral·lel de ResearchGate
insulin resistance	Secreció inadequada d'insulina i disminució de la seua acció en els teixits.	Fernández Cubas (2020) <i>Traducción en medicinal animal</i>	resistència a la insulina	Fernández Cubas (2020) <i>Traducción en medicinal animal</i>
isolation	Acció i efecte de mantenir separat un animal d'altres animals.	Termcat	aïllament	Text paral·lel de 3tres3 Termcat
lactating	Secreció i excreció de la llet.	DNV	en lactació	Fernández Cubas (2020) <i>Traducción en el sector de la producción animal</i> DNV
lethargy	Estat d'inactivitat pel qual passen determinats animals quan les condicions del medi són desfavorables.	Demcat	letargia	Demcat Text paral·lel del web de l'Asociación de Veterinarios Españoles Especialistas en Pequeños Animales (Affinity)
miniature poodle	Raça de gos de companyia de talla mitjana, de pèl rull	DNV	caniche miniatura	Termcat

	o trenat i pelatge unicolor, amb orelles llargues i penjants.			
modified-live vaccine	És un tipus de vacuna que utilitza una forma debilitada del germen que causa la malaltia. Com que és molt similar a la infecció natural, creen una resposta immunitària forta i de llarga durada en l'organisme vacunat.	Text paral·lel de de Vaccines.gov	vacuna viva modificada	Text paral·lel de 3tres3 Text paral·lel del BOE Text paral·lel de l'Acadèmia de Ciències Veterinàries de Catalunya
NSAID	Antiinflamatori no esteroïdal que prevé o combat la inflamació.	Demcat	AINE	<i>Libro rojo</i> de Fernando Navarro Text paral·lel de 3tres3 Text paral·lel de El Diari de la Sanitat
osmotic diuresis	Augment de la micció per la presència de determinades substàncies en el líquid filtrat pels renyons. Aquest líquid es converteix en orina. El procés d'osmosi que creen aquestes substàncies provoca que arribi aigua addicional a	Termcat Text paral·lel de de Medlineplus	diüresi osmòtica	Termcat Text paral·lel del web de la Red Nacional de Veterinarias Text paral·lel del web de l'Asociación de Veterinarios Españoles Especialistas en Pequeños

	l'orina, cosa que incrementa la seua quantitat.			Animales (Affinity) Text paral·lel del web de Vets & Clinics (Advance)
overdosage	Administració d'un fàrmac en dosi superior a la normal.	DNV	sobredosificació	Text paral·lel (fitxa tècnica de Caninsulin®) de CIMA (veterinària)
PCR	Forma siglada de <i>polymerase chain reaction</i> ('reacció en cadena de la polimerasa').	<i>Libro rojo</i> de Fernando Navarro	RCP	<i>Libro rojo</i> de Fernando Navarro
polydipsia	Augment anormal de la sensació de set, que s'associa generalment a la ingesta de grans quantitats d'aigua o altres líquids. La polidípsia és un símptoma molt característic de la diabetis <i>mellitus</i> i de la insípida, del tractament amb diürètics, d'algunes psicosis i de la intoxicació amb atropina.	Termcat	polidípsia	Termcat Fernández Cubas (2020) <i>Traducción en medicinal animal</i>
polyphagia	Augment de l'apetit de l'animal.	Fernández Cubas (2020) <i>Traducción en medicinal</i>	polifàgia	Termcat Fernández Cubas (2020)

		<i>animal</i>		<i>Traducción en medicinal animal</i>
polyuria	<p>Augment anormal de la diüresi que es produeix per l'excreció de soluts poc reabsorbibles, com la glucosa, o per l'excreció d'aigua causada per un defecte en la producció d'hormona antidiürètica o en la seua resposta renal.</p> <p>La poliúria es presenta en la diabetis <i>mellitus</i>, en la insuficiència renal o crònica i en la intoxicació per liti.</p>	Termcat	poliúria	<p>Termcat</p> <p>Fernández Cubas (2020)</p> <p><i>Traducción en medicinal animal</i></p>
porcine insulin zinc suspension	Substància activa del medicament veterinari Caninsulin®, que s'utilitza en gossos i gats quan aquests pateixen diabetis <i>mellitus</i> .	Text paral·lel de CIMA (veterinària) i el prospecte que hi apareix	Suspensió d'insulina-zinc d'origen porcí	<p>Text paral·lel de CIMA (veterinària) i el prospecte que hi apareix</p> <p>Experta</p>
porcine reproductive and respiratory syndrome	Malaltia amb més impacte econòmic en el sector porcí a l'Amèrica del Nord i també a molts països europeus. És causada per un virus que provoca problemes de reproducció i afecta	Text paral·lel de 3tres3	Malaltia reproductiva i respiratòria porcina	<p>Fernández Cubas (2020) <i>La traducción en el sector de la producción animal</i></p> <p>Text paral·lel de ResearchGate</p> <p>Text paral·lel del</p>

	el sistema respiratori.			Centre de Recerca en Sanitat Animal
postweaning	Després del deslletament (cessació de la lactació).	<i>Libro rojo</i> de Fernando Navarro	Postdeslletament	Fernández Cubas (2020) <i>La traducción en el sector de la producción animal</i> Text paral·lel de Ruralcat Text paral·lel d'UAB Divulga
prostatitis	Inflamació de la pròstata.	Termcat	prostatitis	Termcat Text paral·lel del web de l'Asociación de Veterinarios Españoles Especialistas en Pequeños Animales (Affinity)
renal threshold for glucose	Concentració mínima de glucosa que ha d'haver-hi en la sang perquè la filtren els renyons i s'elimine a través de l'orina.	Text paral·lel del web Medicina para todos	llindar renal de la glucosa	Termcat Text paral·lel del web de Nefrología al día Text paral·lel del web de la Red Nacional de Veterinarias
retest	Fer una anàlisi nova.	<i>Libro rojo</i> de Fernando Navarro	Fer una anàlisi nova/reanàlisi	<i>Libro rojo</i> de Fernando Navarro Traducció literal del castellà al

				català
schnauzer	Raça canina que té el seu origen a Alemanya. Els schnauzers tenen el cos curt i fort, el cap allargat, les orelles i la cua curtes, i unes celles i una barba molt característiques. El seu pelatge acostuma a ser negre.	Text paral·lel de Lexico	schnauzer	Termcat
serum fructosamine	La fructosamina és una proteïna de la sang que ens indica els nivells de sucre en sang durant les últimes dues o tres setmanes. Per tant, la fructosamina en sèrum és útil per a controlar el nivell de glucèmia durant un període anterior.	Text paral·lel del web de la Clínica Veterinaria San Jorge Text paral·lel de ResearchGate	fructosamina en sèrum	Termcat Text paral·lel de ResearchGate Text paral·lel de DocPlayer
Vetsulin®	Medicament veterinari per a tractar la diabetis <i>mellitus</i> en gossos i gats. Està basat en insulina d'origen porcí.	CIMA (veterinària)	Cansulin®	CIMA (veterinària)
virus-naïve (breeding stock)	Dit d'una granja, explotació ramadera..., animals que no han tingut contacte o no han estat exposats a	<i>Libro rojo</i> de Fernando Navarro	(animals) que no hagen estat exposats al virus	<i>Libro rojo</i> de Fernando Navarro Traducció literal del castellà al

	un microbi patogen determinat.			català
low in fat (diet)	Dieta baixa en colesterol i greixos saturats	Text paral·lel (guia informativa) de la SCIAS de l'Hospital de Barcelona	(dieta) hipolípica	<i>Libro rojo</i> de Fernando Navarro Text paral·lel de la Universitat Internacional de Valencia Text paral·lel (guia informativa) de la SCIAS de l'Hospital de Barcelona

Taula 5: Glossari de la traducció.

6. Conclusions

La primera conclusió que s'extrau del present treball, especialment després d'haver traduït els fragments sobre la diabetis *mellitus* i la PRRS, és que per a aconseguir traduccions veterinàries de qualitat, no és suficient amb extrapolar els coneixements adquirits en altres disciplines, com ara la medicina humana. La veterinària és un camp únic, especialitzat i específic que està en constant evolució i, per tant, és fonamental que el traductor no deixi mai de formar-s'hi.

Una dificultat afegida a aquesta especialització —i també una de les majors dificultats per a la realització d'aquest treball— és la manca de recursos traductològics veterinaris de què es disposa tant en castellà com en català. L'ajuda d'experts en la matèria esdevé una peça clau en el procés de traducció.

D'altra banda, altra de les conclusions que s'extrau del present treball és que els problemes traductològics i els mecanismes emprats per a resoldre'ls canvien en funció de si el destinatari és un veterinari, un ramader o un propietari d'animals de companyia. En els quatre fragments que s'havien de traduir, s'ha hagut de fer front a una sèrie de reptes diferents segons el receptor. Per a resoldre'ls, entre altres, s'han hagut de tindre sempre presents els objectius i les necessitats del destinatari així com el gènere textual a què pertanyen els fragments. En alguns casos, però, s'han emprat alguns mecanismes que no apareixien en els textos originals.

Per exemple, en el fullet destinat a propietaris d'animals de companyia, s'ha afegit una breu explicació per als termes 'hiperglucèmia', 'hipoglucèmia' i 'FDA' per la següent raó: el propietari d'animals de companyia no té per què saber a què fan referència aquests termes. Un cas similar s'ha donat en el fragment sobre diabetis *mellitus* dirigit a veterinaris. Com que els veterinaris són els receptors especialitzats, s'ha optat per traduir l'expressió *low in fat diet* com a 'dieta hipolípídica' i no com a 'dieta baixa en greixos' —traducció més accessible—.

En general, la impressió global que es té després d'haver dut a terme aquest treball és molt positiva. Han estat diversos els problemes als quals s'ha hagut de fer front, especialment en la traducció, però l'estudi de les particularitats que presenta el camp, descobrir-les en primera persona mitjançant la traducció de quatre fragments, reflexionar

sobre els problemes que s'han donat, tractar de trobar les solucions més apropiades, adaptar-se a uns gèneres textuais diferents respecte dels textos de medicina convencional, a unes temàtiques desconegudes, a uns receptors concrets i a les seues necessitats, etc. han constituït un vertader aprenentatge.

7. Referències

Bennett, Karen. (2011). The Scientific Revolution and Its Repercussions on the Translation of Technical Discourse. *The Translator*, 17(2), 189-210.

Carbajosa Gómez, Núria. (2019). *Influencia de las lenguas clásicas en terminología veterinaria* [Trabajo de Final de Grado, Universidad Pontificia de Comillas]. Repositorio Comillas. Disponible en: <https://repositorio.comillas.edu/xmlui/handle/11531/31651>. Últim accés: 24 de maig de 2021.

Ercole, Fabio y McLeish-Krieger, Susan. (2007). An introduction to veterinary translation. *Multilingual*, 18(8), 44-48.

Fernandez, Nathalie. (2020). *Conocer el sector veterinario*. Materials docents. Curs: Traducción veterinaria (AulaSIC)

Fernandez, Nathalie. (2020). *La traducción en el sector de la producción animal*. Materials docents. Curs: Traducción veterinaria (AulaSIC)

Fernandez, Nathalie. (2020). *La traducción en medicina animal*. Materials docents. Curs: Traducción veterinaria (AulaSIC)

García Izquierdo, Isabel. (2000). *Análisis textual aplicado a la traducción*. València: Tirant lo Blanch.

Navarro, F. (2000): *Diccionario de dudas y dificultades del inglés médico* (3.ª edición). Cosnautas. Disponible en: <https://www.cosnautas.com/es>. Últim accés: 24 de maig de 2021.

Optimot. (2015). *Xifres o lletres. Cardinals amb xifres*. Disponible en: https://aplicacions.llengua.gencat.cat/llc/AppJava/index.html?action=Principal&method=detall&input_cercar=xifres+o+lletres&numPagina=1&database=FITXES_PUB&idFont=11230&idHit=11230&tipusFont=Fitxes+de+l%27Optimot&numeroResultat=1&databases_avansada=&categories_avansada=&clickLink=detall&titol=xifres+o+lletres%3F+cardinals+amb+xifres&tematica=&tipusCerca=cerca.tot. Últim accés: 24 de maig de 2021.

Quacquarelli Symonds [QS] Top Universities. (s.f.). 8 universities. Disponible en: [https://www.topuniversities.com/universities/spain/veterinary-science?country=\[ES\]&subjects=\[511](https://www.topuniversities.com/universities/spain/veterinary-science?country=[ES]&subjects=[511). Últim accés: 24 de maig de 2021.

Romero Ibáñez, Anna. (2012). El resumen de las características del producto (RCP) de medicamentos veterinarios: similitudes y diferencias con su homólogo en sanidad humana. *Panacea*, 13(36), 310-315.

Romero Ibáñez, Anna. (2013). La traducción veterinaria: una especialidad por descubrir en las ciencias de la salud. *Panacea*, 14(37), 56-65.

Romero Ibáñez, Anna. (2014). Exploring veterinary science, a little-known translation specialisation. *Medical Writing [The European Medical Writers Association]*, 23(3), 182-185.

Romero Ibáñez, Anna. (2015). *Traducción Veterinaria_Final*. Prezi. Disponible en: https://prezi.com/t-f7m6zf_egs/traduccion-veterinaria_final/. Últim accés: 24 de maig de 2021.

Universidad Complutense de Madrid [UCM]. (s.f.). Veterinaria. Grado y Doble Grado. Curso 2020/2021. Competencias y objetivos. Disponible en: <https://www.ucm.es/estudios/grado-veterinaria-estudios-competencias>. Últim accés: 24 de maig de 2021.

Vallat, Bernard. (2009). One World, One Health. *OIE Bulletin, Editorial*, (2), 1-2.

8. Annexos

8.1. Annex 1

Diabetes mellitus is a **common** endocrine disease in dogs and cats, occurring in about 1 of every 300 patients. Clinical signs reflect hyperglycemia with resultant glycosuria. Diagnosis is made by documenting persistent hyperglycemia and glycosuria. [...] Treatment involves the use of insulin twice daily along with a change in diet (high in complex carbohydrates and fiber, low in fat) to help manage obesity and insulin resistance. Remission rates in cats can be as high as 90%, whereas in dogs the disease, in the absence of a predisposing disease, is generally life-long.

Diabetes mellitus is a chronic disorder of carbohydrate metabolism due to relative or absolute **insulin deficiency**. Most cases of spontaneous diabetes occur in **middle-aged dogs** [...]. In dogs, females are affected twice as often as males, and incidence appears to be increased in certain small breeds such as Miniature Poodles, Dachshunds, Schnauzers, Cairn Terriers, and Beagles, but **any breed** can be affected.

[...]

Clinical Findings of Diabetes Mellitus

The onset of diabetes is often insidious, and the clinical course chronic. The disturbances in water metabolism develop primarily because of an osmotic diuresis. The renal threshold for glucose is ~180 mg/dL [...].

Common clinical signs include:

- polyuria
- polydipsia
- polyphagia
- weight loss
- cataracts (dog)
- weakness

Some dogs [...] present with decreased appetite. Other clinical signs include hepatomegaly,

lethargy, cataract formation [...], and diabetic neuropathy [...]. Signs are usually slowly progressive over weeks to months.

Diabetic animals have **decreased resistance to bacterial and fungal infections** and often develop chronic or recurrent infections such as cystitis, prostatitis, bronchopneumonia, and dermatitis.

[...]

Diagnosis

- Persistent hyperglycemia
- Glycosuria
- Elevated serum fructosamine

A diagnosis of diabetes mellitus is based on persistent fasting hyperglycemia and glycosuria.

[...]

Treatment

Successful treatment depends on:

- Excellent **client communication**: Up to 25% of diabetic patients are euthanized on day 1 of diagnosis for reasons that can often be mitigated with education about diabetes and goals of therapy. [...]
- Appropriate **dietary management**.
- Frequent **monitoring**, often best performed at home.

Longterm success depends on the understanding and cooperation of the owner. Treatment involves a combination of weight reduction, diet, insulin, and possibly oral hypoglycemics.

Intact females should be neutered. [...] In dogs, diets high in fiber and complex carbohydrates are preferred.

Porcine reproductive and respiratory syndrome is a viral disease first reported in 1987 in the USA and now found throughout North and South America, Asia, Africa, and Europe. There

are two distinct clinical phases: reproductive failure and postweaning respiratory disease. Diagnosis is by serology or PCR. There are no effective treatments, although modified-live vaccines provide partial protection against infection.

[...]

Treatment and Control of Porcine Reproductive and Respiratory Syndrome

- Modified-live vaccines provide partial protection

Currently, there are **no effective treatment programs** for acute porcine reproductive and respiratory syndrome. Attempts to reduce fever using NSAIDs (aspirin) or appetite stimulants (B vitamins) appear to have minimal benefit. The use of antibiotics or autogenous bacterins to reduce the effects of opportunistic bacterial pathogens has also been reported; however, results have been mixed.

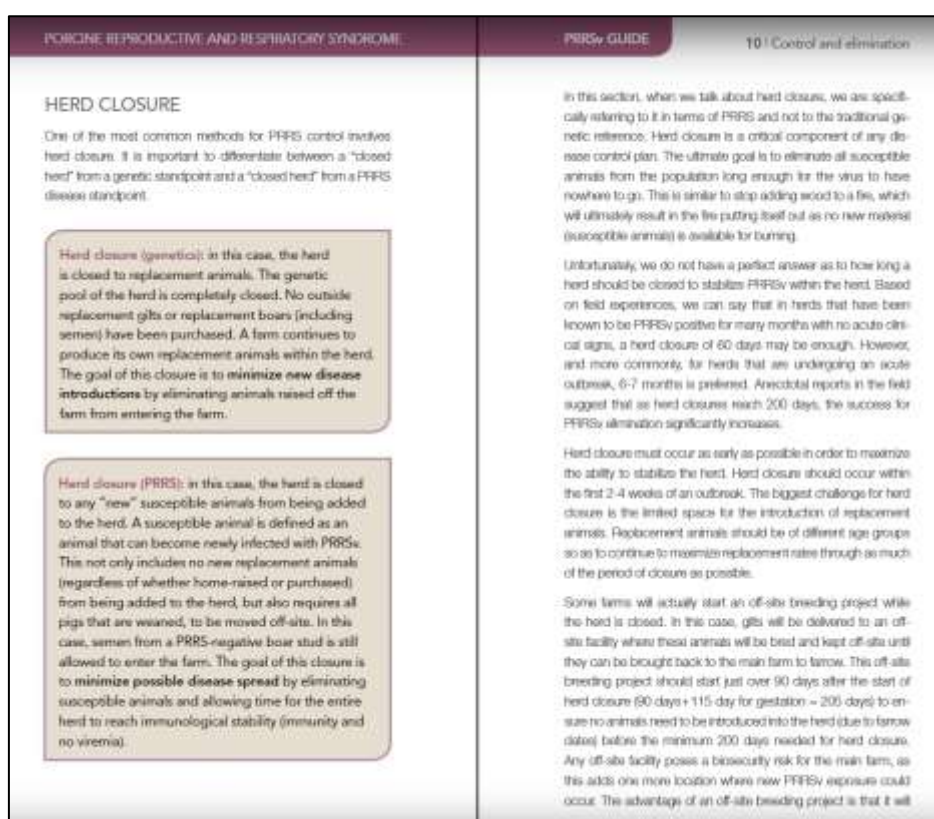
Prevention of infection appears to be the primary means of control. Understanding the PRRS status of replacement gilts and boars, as well as proper isolation and acclimatization of incoming stock, are critical measures to prevent viral introduction. Pigs should be retested on arrival at the isolation facility and 14 days later, before entry to the herd.

Commercial, modified-live vaccines have been licensed and have been effective in controlling outbreaks, reducing shedding, and preventing economic losses.

Elimination of PRRS virus has been demonstrated to be possible on an individual farm basis through the use of the herd closure technique. Following successful elimination, strict quarantine and testing programs, the purchase of PRRS virus-naïve breeding stock and semen, sanitation of transport vehicles, and strict protocols of fomite and personnel movement between farms must be practiced to prevent reintroduction of virus. In addition, monitoring the status of artificial insemination centers by PCR analysis of blood samples collected from the auricular vein (blood swab), and the application of air filtration to artificial insemination centers and breeding herds are very effective means to reduce the entry of virus via contaminated semen and aerosols.

8.2. Annex 2

Porcine reproductive and respiratory syndrome (PRRS) is, without any doubt, one of the diseases with greatest economic significance around the world. It has led to noticeable changes in pig production worldwide, especially regarding biosecurity protocols. Its causative agent, first identified in 1991, is a virus that evolves very rapidly; the diversity of the virus is therefore high both in Europe and North America, with highly pathogenic variants in Asia, Europe and the United States. [...]

Il·lustració 1: Tercer fragment, destinat als ramaders.

8.3. Annex 3

A DOG OWNER'S GUIDE. Vetsulin® can help your diabetic dog lead a healthy, normal life.

Your dog has diabetes mellitus. It can be a shock to learn that your dog has diabetes.

Fortunately, diabetes in dogs can be managed successfully with insulin therapy, diet, and exercise. Your veterinarian can help make this possible with Vetsulin® (porcine insulin zinc suspension).

Vetsulin should not be used in dogs or cats known to have a systemic allergy to pork or pork products. Vetsulin is contraindicated during periods of hypoglycemia. Keep out of reach of children. As with all insulin products, careful patient monitoring for hypoglycemia and hyperglycemia is essential to attain and maintain adequate glycemic control and prevent associated complications. Overdosage can result in profound hypoglycemia and death. The safety and effectiveness of Vetsulin in puppies and kittens, breeding, pregnant, and lactating dogs and cats has not been evaluated. See package insert for full information regarding contraindications, warnings, and precautions.

WHAT IS DIABETES MELLITUS?

During digestion, carbohydrates in your dog's food are converted into various sugars, including glucose. Glucose is absorbed into the blood and provides energy to the body's cells. However, glucose can't enter most cells without insulin, a hormone produced in the pancreas. When the pancreas produces little or no insulin, glucose cannot enter the body's cells and accumulates in the blood. The result is diabetes mellitus. Simply put, diabetes results from a shortage of insulin.

YOUR DOG CAN LIVE A HEALTHY LIFE WITH DIABETES!

In general, diabetes can't be cured. The good news is that, with some changes in your dog's care and daily doses of Vetsulin, your dog will most likely be able to lead a normal, healthy life.

Vetsulin® —just what your diabetic dog needs.

Vetsulin® (porcine insulin zinc suspension) is the only FDA-approved insulin for dogs, and it has been used successfully to treat dogs for more than 20 years worldwide.* You can take comfort in knowing that Vetsulin is the closest thing to a dog's own insulin. Your veterinarian will determine the dose that's right for your dog and will teach you everything you need to know about administering the injection and monitoring your dog's blood glucose level. Based on blood glucose levels, your veterinarian will adjust the dose until the

correct dose is established. This time period can vary from 1 week to 1 or 2 months.

Look ahead with optimism.

Although Vetsulin is not a cure for diabetes, it can help control or eliminate many of the signs associated with the disease (such as excessive thirst, urination, and weight loss) and prevent development of life-threatening complications. The response to Vetsulin varies from dog to dog but can be quite dramatic. In most dogs, improvement can be seen within a few days.

If Vetsulin is not given as directed, signs of diabetes will return, and complications may develop. Once stabilized on insulin, most dogs are able to lead a happy, healthy life.

The life expectancy of dogs ON INSULIN CAN BE SIMILAR to that of other healthy dogs when diabetes is well managed.

MAKING SMALL CHANGES FOR THE BETTER.

Your veterinarian may ask you to take the following actions to help manage your dog's diabetes:

- Change the times, amounts, and brand of food you feed your dog
- Ask family and friends to join you in eliminating extra dog treats
- Monitor your dog's exercise, keeping it regular and routine
- Monitor your dog's blood and urine glucose

8.4. Annex 4

1. Diabetes mellitus

D'una banda, Termcat opta per 'diabetis mellitus', tot en redona, i no recomana l'ús de 'diabetis' (sense 'mellitus') per a referir-se a la malaltia.

D'altra banda, Fernando Navarro opta per 'diabetis *mellitus*' i explica que, si després de traduir el terme per primera vegada en un text ja no hi ha risc de confondre aquesta diabetis amb altra, es pot traduir únicament per 'diabetis'.

Els llibres que tinc del curset de veterinària, tots els textos paral·lels... opten per ‘diabetis mellitus’ i no posen ‘mellitus’ en cursiva.

Què en penses?

Anna Romero: Yo suelo seguir lo que indica Fernando Navarro, es decir, poner ‘diabetes’ (o ‘diabetes’ en catalán) en redonda y luego *mellitus*, voz latina, en cursiva. Te copio abajo pantallazo del DTM, que suelo consultar mucho en estos casos también. En los textos veterinarios no creo que encuentres *mellitus* en cursiva, pero es lo más correcto y, en este caso, tampoco creo que choque mucho a tu lector final, ya sea veterinario o propietario. Es uno de esos casos en que la frecuencia de uso es abrumadoramente favorable a ponerlo en redonda, pero que todavía podemos luchar ponerlo en cursiva y, en caso de que el cliente pregunte, comentarle que las voces latinas se han de escribir en cursiva.

El término *mellitus* no tiene entrada propia en el diccionario, pero aparece contenido en la siguiente.

diabetes mellitus [ingl. *diabetes mellitus*]

1 [CIE-10: E10-E14] Síndrome crónico, de herencia casi siempre poligénica y aún no aclarada, que se debe a una carencia absoluta o relativa de insulina y se caracteriza por la presencia de hiperglucemia y otras alteraciones metabólicas de los lípidos y proteínas. La sintomatología cardinal consiste en poluria, polidipsia, polifagia y astenia. Puede seguirse de complicaciones agudas, como la cetoacidosis diabética o el coma hiperosmolar, o crónicas, entre las que se distinguen las de naturaleza vascular, ya sean microangiopáticas (retinopatía y nefropatía) o macroangiopáticas (aterosclerosis), y las neurológicas. Se conocen dos tipos principales, designados como 1 y 2.

SIN.: diabetes sacarina; coloq.: azúcar en la sangre; desus.: enfermedad de Willis.

ABR.: DM.

Obs.: Suele abreviarse a "diabetes" en sus formas compuestas: diabetes asintomática, diabetes de tipo 1, diabetes del adulto, etc. Por lo tanto, para buscar en este diccionario cualquier forma compuesta del tipo de "diabetes mellitus XYZ", deberá hacerse por "diabetes XYZ". || Es incorrecta la forma *diabetes-mellitus*; la variante *diabete* se considera vulgarismo. || La forma española tradicional era "diabetes sacarina", hoy en retroceso debido a la presión del inglés. || Es término impropio por la discordancia de género entre el sustantivo femenino español "diabetes" y el adjetivo masculino latino *mellitus*. || La forma castellanizada completa, "diabetes melita", no se usa.

2. ~180 mg/dl

Text original: Clinical Findings of Diabetes Mellitus. The onset of diabetes is often insidious, and the clinical course chronic. The disturbances in water metabolism develop primarily because of an osmotic diuresis. The renal threshold for glucose is ~180 mg/dL [...].

Text traduït: Manifestacions clíniques. L'inici de la diabetis és, amb freqüència, gradual i l'evolució clínica, crònica. Les alteracions en el metabolisme de l'aigua es produeixen principalment a causa d'una diuresi osmòtica. El llindar renal de la glucosa és equivalent a 180 mg/dl (9,99 mmol/l) [...].

Fernando Navarro recomana evitar l'ús de 'mg/dl' i explica que els organismes internacionals aconsellen l'ús d'altres opcions, com ara 'mol/l' o unitats derivades ('mmol/l', 'μmol/l', 'nmol/l' o 'pmol/l'). Però diu: «El mayor problema que esto plantea para el traductor deriva del hecho de que las nuevas recomendaciones internacionales solamente se han impuesto en muy pocos países del mundo. En los hospitales de todos los países de habla hispana y de los Estados Unidos, por ejemplo, siguen utilizándose de forma habitual las unidades tradicionales, mientras que en los hospitales británicos sí se han impuesto las unidades internacionales».

Li vaig comentar el cas a una amiga que és infermera. Ella em va dir que als hospitals encara es fa servir 'mg/dl', i que, fins i tot, els aparells de mesura de la glucosa ho marquen així. Malgrat això, em va comentar també que en els llibres i manuals de medicina acostumen a aparèixer les dues opcions, tal com ho he posat jo en la meua traducció.

Què en penses?

Anna Romero: Opinión personal ☺. Yo solo cambio (avisando siempre al cliente en una nota de traducción) los valores de \$, los grados Fahrenheit (a Celsius) y las que son del sistema anglosajón como pulgadas (a metros), porque entiendo que para un lector español esas unidades son bastante crípticas, pero las de valores de determinación como esta no las toco. Los 'mg/dl' son muy habituales y cambiarlos a la internacional no es, en mi opinión, necesario, pues son de uso común.

Penses que aquest símbol ('~') fa referència a 'equivalent'?

Anna Romero: Hace referencia a aproximadamente, no es equivalente (representado por el símbolo igual '='), es un 'más o menos', yo lo dejaría, pero, de todas maneras, lo señalaría sin duda en nota al cliente, pues dado que es el valor umbral, es muy extraño que se exprese con un 'aproximadamente', ha de ser un igual. Expresar un umbral con ese símbolo es algo extraño.

3. There are two distinct clinical phases: reproductive failure and postweaning respiratory disease

Text original: Porcine reproductive and respiratory syndrome is a viral disease first reported

in 1987 in the USA and now found throughout North and South America, Asia, Africa, and Europe. There are two distinct clinical phases: reproductive failure and postweaning respiratory disease.

Text traduït: La síndrome reproductiva i respiratòria porcina (PRRS) és una malaltia vírica que es va registrar per primera vegada l'any 1987 als Estats Units i que ara per ara es notifica a tota l'Amèrica del Nord i del Sud, Àsia, Àfrica i Europa. Es donen dos símptomes distints: d'una banda, la impossibilitat de reproduir-se i, d'altra banda, la malaltia respiratòria postdeslletament.

No sé si realment són 'fases' (*phases*). Si pose 'fases' sembla que tots els porcs han de passar pels dos processos i trobe que no és així. Jo ho entenc així: d'una banda, els reproductors s'infecten i tenen dificultats per a reproduir-se, i després ho passen als porquets fills, que són els que desenvolupen la malaltia respiratòria postdeslletament.

Què en penses?

Anna Romero: Me has hecho pensar mucho con esta y darle muchas vueltas, porque yo intuitivamente hubiera puesto 'presentaciones', 'manifestaciones' o 'cuadro', dado que en realidad lo que pasa es que las madres presentan el cuadro que afecta a la reproducción y los lechones el cuadro respiratorio, pero buscando referencias, no encuentro que hablen de que el PRRS se divida en dos presentaciones como tal. Creo que hablan de fases porque madres y lechones posdestete no dejan de ser las fases del ciclo porcino, que empieza por las madres, por un lado, y luego la fase posdestete o transición de los lechones, por otro, y más tarde el engorde. Así que me imagino que en ese sentido no estaría mal hablar de fases, pero ya te digo que intuitivamente hubiera puesto presentaciones. Gracias por hacerme dudar, Gema, me encanta ☺. Lo que no me cuadra mucho es hablar de fases, poner dos puntos, y luego problemas reproductivos o procesos respiratorios, porque eso no son fases, claramente...

Por otro lado, "imposibilidad de reproducirse" queda cojo y no lo incluye todo, porque no solo es eso, el PRRS también provoca partos prematuros, abortos, nacimiento de lechones débiles, etc. También, hablar de "enfermedad respiratoria" no me resulta tan natural. Es más bien 'signos', 'procesos', 'cuadro'. Los síntomas son subjetivos. Mira la definición del DTM:

síntoma (lat. tardío *symp̄tōma* del gr. *symp̄tōma* [*syn* 'con', 'unión' + *ptō(sis)* 'caída' + *-ma*] 'fenómeno que concurre'; docum. en esp. desde 1495 en la forma *sinthoma*) [ingl. *symptom*]

1 s.m. Manifestación de una enfermedad o de un síndrome que solo es percibida por el individuo que lo padece. Cuando una alteración puede ser percibida tanto por el enfermo como por un observador externo es un signo (por ejemplo, la fiebre), pero la sensación subjetiva que la acompaña (por ejemplo, la cefalea) es un síntoma.

Obs.: No debe confundirse con → **signo** [1].

Te pongo una propuesta a ver qué te parece: “Es donen dues fases clíniques ben diferenciades que es manifesten, d’una banda, amb problemes reproductius i, d’altra banda, amb un quadre respiratori postdeslletament”.

Segons eixa resposta escolliré la traducció de *distinct* i *clinical*. *Distinct* pot ser ‘evident’/‘clar’ o ‘distint’, i després *clinical* també admet diverses traduccions. Segons Fernando Navarro:

Clinical. Tiene tres significados:

1 clínico: relativo al ejercicio práctico de la medicina. ► En ocasiones hace referencia más bien a la asistencia clínica, en cuyo caso en español usamos normalmente el adjetivo **asistencial**: • *clinical activities* o *clinical work* (actividades [o labores] asistenciales), *clinical workload* (carga asistencial). ► Véanse también las entradas siguientes, con formas complejas que comienzan por *clinical*.

2 sintomático: que cursa con síntomas o signos. • → *preclinical* ², → *subclinical*.

3 frío, aséptico, distante: aplicado al carácter de una persona o a un edificio.

Anna Romero: Yo pondría ‘clínico’. *Distinct* en este caso se refiere a ‘distintos’, ‘diferenciados’, pues los dos cuadros del PRRS son distintos en madres y lechones.

clínico, -ca (lat. *clīnic-u(m)* del gr. *klīnikos* [*klīn(e)* 'cama' + *-ikos*] 'médico que atiende a pacientes encamados', 'médico'; reintr. y docum. en fr. en 1586; el sust. *clīnique* docum. en fr. desde 1526)

1 [ingl. *clinical*] adj. De la clínica o relacionado con ella.

2 [ingl. *clinician*] s.m., s.f. Médico que se dedica al ejercicio práctico de la medicina.

3 s.m. = **hospital clínico**.

4 [ingl. *clinical medicine*] s.f. Ejercicio práctico de la medicina basado en el estudio y el tratamiento de las enfermedades junto al lecho del enfermo.

5 [ingl. *clinical training*] s.f. Enseñanza de la medicina junto al lecho del enfermo.

6 [ingl. *clinical signs and symptoms*] s.f. Conjunto de las manifestaciones clínicas de una enfermedad determinada. Sin.: **sintomatología**.

7 [ingl. *private clinic*] s.f. Establecimiento hospitalario, por lo general privado, donde se interna a los enfermos para ser diagnosticados y tratados médicamente, o para ser intervenidos quirúrgicamente.

4. In addition, monitoring the status of artificial insemination centers by PCR

analysis of blood samples collected from the auricular vein (blood swab)

Text original: In addition, monitoring the status of artificial insemination centers by PCR analysis of blood samples collected from the auricular vein (blood swab), and the application of air filtration to artificial insemination centers and breeding herds are very effective means to reduce the entry of virus via contaminated semen and aerosols.

Text traduït: A més, per a reduir l'entrada del virus mitjançant el semen d'un porc infectat i els aerosols cal establir programes de vigilància dels centres d'inseminació artificial mitjançant una RCP de les mostres de sang recollides de la vena auricular (amb escovillons) així com aplicar sistemes de filtració de l'aire en centres d'inseminació artificial i en porcades de reproductors.

No acabe d'entendre l'oració. Controlen els centres d'inseminació artificial? Per a tindre controlat l'estat del semen, no? Perquè després diu que ho fan amb mostres de RCP. Fernando Navarro també comenta que *status* podria fer referència a 'prestigi'. Tal vegada ací fa referència al prestigi dels centres d'inseminació artificial, perquè d'aquests dependrà la qualitat del semen, no?

Per a la traducció que propose m'he basat en aquest article, però no sé si seria correcte: <https://porcino.info/vigilancia-epidemiologica-prrsv-centros-inseminacion-artificial/>.

Què en penses?

Anna Romero: cuidado con añadir demasiada información intentando ser más natural en español, cosa que está bien y hay que intentar, pero sin introducir otro matiz. 'Programas de vigilancia' me parece demasiado, porque solo están diciendo que analizan muestras de sangre y aseguran la filtración del aire, no sería un programa de vigilancia. 'Controlar el estatus' suena algo raro, pero 'estatus' es una palabra muy utilizada en epidemiología, quiere decir si la granja es positiva o negativa a un virus o bacteria concreto. El CreSa es una referencia importante, lee este interesante artículo: <http://www.cresa.cat/blogs/sociedad/es/el-prrs-un-virus-amb-mala-baba-contra-les-cordes/>. En lo que respecta a *breeding herds*, entiendo que se refieren a las naves donde se alojan, porque al decir *air filtration in AI centers and breeding herds* se están refiriendo a instalaciones. Es verdad que los centros de AI incluyen las naves en sí, pero bueno, creo que queda claro puesto así. Te pongo una propuesta a ver qué te parece: "Además, controlar el estatus de infección de los centros de

inseminación artificial mediante el análisis por PCR de muestras de sangre obtenidas de la vena auricular (frotis sanguíneo) y la filtración del aire en los centros de inseminación artificial y naves de alojamiento de los lotes reproductores son maneras muy eficaces de reducir la entrada del virus a través de aerosoles o semen contaminados”.

Després, *blood swab* són escovillons? De quina manera s'expressa habitualment?

Anna Romero: Yo diría que son los ‘frotis’. Mira la entrada del *Libro rojo* de Fernando Navarro:

swab

swab. Tiene tres significados:

1 [Obj.] hisopo, escobillón, torunda o bolita de algodón, según el contexto. • *antiseptic swab* (torunda antiséptica), *charcoal swab* (torunda de carbón), *culture swab* (hisopo de cultivo), *flocked swab* o *nylon flocked swab* (hisopo de nailon), *foam swab*, *mouth swab*, *oral swab* o *sponge swab* (torunda bucal, torunda de esponja).
► Actualmente, es frecuente llamar *cotton swabs*, *cotton-tipped sticks*, *Q-tips* o, en el Reino Unido, *cotton buds* a los bastoncillos de algodón ya preparados de fábrica (que en gran parte de Hispanoamérica llaman ‘cotonetes’ o ‘hisopos’).

2 [Cir.; Obj.] gasa, compresa (quirúrgica) o toallita. • *Swab count is correct, said the nurse at the end of the procedure* (el número de gasas es correcto, dijo la enfermera al final de la operación). • *alcohol swab* (toallita alcoholada [o con alcohol], toallita impregnada en alcohol), *gauze swab* (apósito de gasa).
► En el quirófano, es frecuente distinguir entre *small swabs* (gasas) y *big swabs* (compresas [quirúrgicas]).

3 [Micr.] En microbiología, *swab* puede aplicarse también al hisopado (o raspado con hisopo), a la muestra obtenida con un hisopo, a la extensión (o frotis) preparada con dicha muestra, o al cultivo microbiológico sembrado con ella. • *throat swab* (exudado faríngeo, muestra faríngea, extensión faríngea [frotis faríngeo] o cultivo faríngeo, según el contexto), *urethral swab* (muestra uretral, extensión uretral [frotis uretral] o cultivo uretral, según el contexto), *swab culture test* (cultivo de exudado [faríngeo, nasal, vaginal, etc.]), *swab test* (prueba [rápida] de hisopado), *vaginal swab* (muestra vaginal, extensión vaginal [frotis vaginal] o cultivo vaginal, según el contexto).

5. Genetic pool

Text original: Herd closure (genetics): in this case, the herd is closed to replacement animals. The genetic pool of the herd is completely closed. No outside replacement gilts or replacement boars (including semen) have been purchased. A farm continues to produce its own replacement animals within the herd.

Text traduït: Tancament de la granja (genètica): en aquest cas, a la porcada no s'introdueix cap animal de reemplaçament. El patrimoni genètic d'aquesta està completament tancat. No es compren primíparas ni verros de reemplaçament —tampoc semen—externs a l'explotació, sinó que són els mateixos porcs de l'explotació els que continuen engendrant els animals de reemplaçament.

Possibles traduccions:

- Acervo genético (textos paralels)

<https://razasporcinas.com/la-prolificidad-de-las-razas-porcinas-industriales-viene-de-orient/>

https://www.mapa.gob.es/images/es/bne410_tcm30-460568.pdf

<https://issuu.com/grupoagrinews/docs/porcinews-septiembre-2019>

- Patrimonio genético (textos paralels)

https://www.3tres3.com/ultima-hora/aeceriber-lidera-la-creacion-del-grupo-operativo-iberdefense_43048/

https://www.3tres3.com/ultima-hora/la-finca-i-d-i-la-cocosa-como-potencial-genetico-del-cerdo-iberico-de_43041/

- Patrimoni gènic (Termcat)

https://www.termcat.cat/ca/cercaterm/gene%20pool?type=basic&thematic_area=&language=

- Patrimoni gènic (Optimot)

Això no obstant, hi ha un problema amb ‘patrimoni gènic’: la diferència entre *genetic* i *gene* que comenta Fernando Navarro.

***genetic*.** Desde un punto de vista puramente teórico, son claras las diferencias existentes entre *genetic* o *genetical* (genético: de la genética o relacionado con ella), *gene* o *genic* (génico: de los genes o relacionado con ellos) y *genome* o *genomic* (genómico: del genoma o relacionado con él). En la práctica, sin embargo, muchos científicos utilizan, tanto en inglés como en español, los adjetivos ‘génico’, ‘genético’ y ‘genómico’, así como el prefijo ‘gen(o)–’, como si fueran sinónimos.

Què en penses?

Anna Romero: para mí es ‘acervo genético’. Hablan del conjunto de genes de la granja (entendidos como todos los genes, el acervo, de los animales de la granja, que como está cerrada a la entrada de reposición no añade más genes). Estrictamente hablando, lo más correcto sería ‘génico’, relacionado con los genes, pero la frecuencia de uso se decanta por ‘genético’. ‘Patrimonio’ me parece que es más a nivel de raza, cuando se habla ya no solo de una población de una granja (conjunto, acervo), sino más bien del patrimonio de una raza

porcina, por ejemplo, del chato murciano. Pero confieso que en este caso no tengo un criterio claro para recomendarte uno u otro.

6. Porcine insulin zinc suspensión

Text original: Your veterinarian can help make this possible with Vetsulin® (porcine insulin zinc suspension).

https://northamerica.covetrus.com/docs/default-source/landing-pages/diabetes/diabetes---a-dog-owner's-guide.pdf?sfvrsn=ce8a6373_2

Text traduït: Amb Caninsulin®, suspensió d'insulina-zinc porcina, el veterinari l'ajudarà a aconseguir-ho.

He trobat totes aquestes possibles traduccions de *porcine insulin zinc suspension* en textos paral·lels. **Quina penses que és més adient?** (Faria una traducció literal al català).

1. Suspensión de insulina-zinc porcina/ Suspensión de insulina porcina zinc

<https://www.msd-salud-animal.com.ar/productos/caninsulin/>

2. Suspensión de insulina-zinc porcina/ Insulina-zinc suspensión porcina

<https://cimavet.aemps.es/cimavet/publico/detalle.html?nregistro=869%20ESP>

Anna Romero: Ok, aquí has hecho algo muy muy bueno, que es ir a buscar quién comercializa Vetsulin® (Merck) y buscar el nombre con el que lo comercializa en España, Caninsulin®. Esto es un valor añadido que dota de una gran especialización a tu imagen de traductora, ¡bien hecho, Gema! Como estamos simulando que esto es un encargo real, decirte que esto lo has de poner en nota a cliente o en el correo, es decir, comentar lo que has hecho brevemente para que tu cliente sepa lo que has hecho, porque refuerza tu imagen de traductora profesional. En cuanto a la opción de traducción, veo que no han puesto la denominación exacta del medicamento (pues no sale lo de 'inyectable'), porque a veces cuando es la denominación exacta hay que poner lo mismo aunque parezca raro (un ejemplo clásico es tener que poner comprimidos al final, como en 'espinosad comprimidos' y no 'comprimidos de espinosad'). Como no es la denominación, pues, yo reproduciría lo máximo la opción que aparece en el prospecto o FT de la AEMPS, que es lo 'oficial'. Además,

también has de pensar en tu público objetivo, que es un propietario pues pone your *veterinarian* si pones ‘porcina’ así, igual no lo entienden, por eso yo pondría:

‘Suspensión de insulina-zinc de origen porcino’ (‘origen porcino’ sale en el prospecto de la AEMPS).

También decirte que estamos en la esfera de las opiniones, es decir, que no hay una fórmula correcta y todo el resto incorrecto, hay varias opciones correctas. Lo importante es tomar una decisión después de haber reflexionado sobre las implicaciones y tener argumentos para defenderla si tu cliente te pregunta.